

Nem teljesítette határidőre a feltételeket az új köztisztasági szolgáltató

Haladék a kukák kiosztására

Fotó: Nagy Tibor

Korábban arról írtunk, hogy új fejezet kezdődik a marosvásárhelyi, a nyáradszeredai, továbbá 17 környékbeli község hulladékgazdálkodásában, és október 21-én kezd az új köztisztasági szolgáltató, a kolozsvári bejegyzésű, osztrák érdekeltségű Brantner Veres Company. Ez nem következett be, ugyanis a kezdési napon az Ecolect Közösségi Fejlesztési Társulás, az érintett polgármesterekkel, a megyei tanács, a marosvásárhelyi közterületkezelő igazgatóság képviselőivel összehívott gyűlésen úgy vélte, a cég nem tett eleget a szerződéses kötelezettségeknek, és nem kapta meg a kezdési rendeletet.

Mezey Sarolta

Folyamatban a szemeteskukák kiosztása

Lapunk arra keresett választ, hogy a Brantner Veres Company köztisztasági cégnek a június 21-étől tartó 120 napos felkészülési idő alatt miért nem sikerült felkészülni a szolgáltatás elindítására. Cătălin Șaguna, a cég regionális igazgatója elmondta, hogy az eredetileg október 21-ére tervezett kezdési határidőt és a felkészülési időszakot november 4-ére tolták ki, ugyanis a cégnek „kisebb” feltételeket kell még teljesítenie, pontosabban ki kell osztania a szemeteskukákat a lakosságnak.

– Mi fel voltunk készülve, a szemeteskocsik készen álltak, a kukákat menet közben is ki tudtuk volna osztani. Ha ez a döntés született,

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron!

Biztosíték a Strabag és a Geiger társulása

Október 26-án, szerdán a Közúti Infrastruktúrát Kezelő Országos Társaság (CNAIR) aláírta a szerződést az A3-as erdélyi autópálya harmadik szakaszának a befejezésére. A Maroskece–Aranyosgyéres közötti autópályaszakasz kivitelezője a Strabag Kft. – Geiger Transilvania Kft. társulás lesz.

4.

Elkészült a csúcskategóriás villanyautó

A rendkívül találmányos, különleges, egyedi terveket megvalósító, nemzetközi elismerésnek örvendő vállalkozó, Szabó Péter volt a koronkai általános iskola által szervezett Tholdalagi családi nap idei sztárvendége, akinek legújabb alkotása az első saját tervezésű elektromos autó Romániában.

6.

Ember és állat harmóniája

Az őszi beköszöntével fokozottan kell a házi kedvencekre figyelni, mivel megnő a mérgezőeket okozó veszélyforrások száma. A gombamérgezés éppúgy végzetes lehet, mint a rágszálóirtó szer, illetve a fagyálló folyadék megkóstolása.

8.

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

Régi árakkal dolgozunk, nem drágítottunk!

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szakületünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Politika és ígérek

Mózes Edith

Románia idén is első helyen áll az Európai Unióban a szegénység és a társadalmi kirekesztés kockázata szempontjából. Az Eurostat adatai szerint 2021-ben a románok 34%-a élt szegénységben, elszigetelten vagy munkalehetőség nélkül. 2020-ban – 35,8 százalékkal – ugyancsak az első helyet foglalta el az Eurostat „toplistáján”. Az európai intézmény szerint a szegénység és a társadalmi kirekesztés kockázata nem kizárólag a háztartás jövedelmi szintjétől függ, hanem a munkahely hiányát, a munka alacsony intenzitását vagy a társadalmi kapcsolatok hiányát is tükrözi. A romániaiak a legszegényebbek és a legkevésbé foglalkoztatottak az EU-ban.

Az Eurostat adatai szerint tavaly Románia lakosságának több mint egyharmadát fenyegette szegénység és társadalmi kirekesztés, majd Bulgária (32%), Görögország és Spanyolország (28%) következtek.

Eközben a romániai kormánykoalíció húzza-halasztja – egyebek között – a nyugdíjak emelését. Mintha azt remélnék, hogy mire megszületik a döntés, megtizedelődik a hatalom számára nyűgnek számító réteg. Hiszen a napi politika fő híreit ma is a hatalmi harc tartja szinten.

A legutóbbi esemény a védelmi miniszter lemondása volt a szomszédban zajló háború körülményei között. Az ok itt is a politikusok közötti ellenét volt. A tárcavezető úgy véli, nem tud tovább együtt dolgozni az állammal.

(Folytatás a 3. oldalon)

OKTÓBER

27., csütörtök

A Nap kel
7 óra 56 perckor,
lenyugszik
18 óra 16 perckor.
Az év 300. napja,
háttravan 65 nap.

IDŐJÁRÁS

Részben napos idő

Hőmérséklet

max. 17 °C
min. 4 °C

***Isten éltesse!**

Ma SZABINA,
holnap SIMON napja.
SIMON: héber eredetű név,
amely görög és latin közvetítés-
sel érkezett hozzánk. Görög je-
lentése: pisze.

✿ ✿ ✿

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2022. október 26.

1 EUR	4,8793
1 USD	4,8676
100 HUF	1,1910
1 g ARANY	261,3694

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő
hónapra a Népújság szerkesztőségében:
Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,
2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között,
szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

László király öröksége – könyvbemutató

Október 27-én, csütörtökön 18 órától mutatják be a marosvásárhelyi Studium Hub közösségi központban (Bolyai tér 15.) Balla Ede-Zsolt László király öröksége című kötetét. A sokrétű, Szent László királyhoz kapcsolódó szellemi-kulturális örökséget ismertető könyv több mint húsz középkori helyszínen keresztül mutatja be a közel évezredes értékeit. A 120 oldalas, színes fényképekkel gazdagon illusztrált kötetben a szerző lépésről lépésre tárja az olvasó elé a középkori ember világlképének egy szeletét, és felkelti az érdeklődést az egyetemes értékek iránt is. László király öröksége a látszat ellenére nem kötődik közvetlenül történelmi korhoz, idősakhoz sem, így modern korszakunkban is aktuális. A szerző előadást tart Szent Lászlóról. Közreműködik a Tűzvárás együttes.

Rendkívüli fesztiválzáró hangverseny

Ma, október 27-én 19 órakor rendkívüli szimfonikus hangversennyel zárul a XXXII. Constantin Silvestri nemzetközi zenei fesztivál. A Marosvásárhelyi Állami Filharmonia szimfonikus zenekarát Tiberiu Soare vezényli, szólólisták: Filip Papa (gordonka) és Barabás Boróka (mélyhegedű). Műsoron: Gheorghe Stephănescu-, Ligeti György- és Richard Strauss-művek.

Keletre délkeletről

Október 28-án, pénteken 19 órakor az alkotó jelenlétében nyílik meg Andrei Pandeale Keletre délkeletről (La Est prin Sud-Est) című fotókiállítás a Enescu utcában lévő K'ARTE szobában. A nyolcvanas évek egyik legnevesebb fotóművészeinek tárlata a nyolcvanas évek Romániájának Marosvásárhelyét és Maros megyéjét, a kommunizmus utolsó évtizedének kozmetikázatlan és fájdalmas realitását mutatja be a közszállítástól a sorbanállásokon keresztül a műemlékek lerombolásáig. A bukaresti származású fotóművész és építész a kommunizmus évtizedeit bemutató, nagyszabású projektje révén vált ismertté, képei a Sotheby's árverésein is megfordultak, fotói jelentek meg a Photo, a National Geographic és a Lettres de Paris folyóiratokban is.

Templomszentelési ünnepség Kibéden

Október 29-én, szombaton templomszentelési ünnepséget tartanak Kibéden. Az eseményen Kató Béla püspök mond ünnepi beszédet. Az ünnepi istentisztelet délelőtt 11 órától kezdődik.

A csizmás kandúr – bemutató az Arielben

A marosvásárhelyi Ariel Ifjúsági és Gyermekszínházban október 30-án, vasárnap délelőtt 11 órakor A csizmás kandúr című mesejáték bemutatójára várják a gyerekeket és felnőtt kísérőiket. Az óvodás-kisiskolás korosztálynak szánt bábjátékot Sramó Gábor, a pécsi Bóbita bábszínház igazgató-rendezője állította színpadra, a szövegkönyvet Papp Melinda írta, a díszletet Matyi Ágota tervezte. A zenét a Dull János – Cseke Péter zeneszerző páros jegyzi és adja elő. Szereplők: Máthé Rozália, Halmágyi Éva, Bonczidai Dezső, Szabó Dániel, Cseke Péter és Dull János.

Nyugdíjasok szüreti bálja

A Maros Megyei Magyar Nyugdíjasok Klubja szüreti bált tart október 28-án, pénteken 16 órai kezdettel. Érdeklődni a 0744-928-299-es telefonszámon lehet 9–14 óra között.

Hírszerkesztő: Kaáli Nagy Botond

In memoriam

Tompa Klára (1973–2022)

Fotó: Hodgyai István

Megrendülten vesszük tudomásul, hogy Tompa Klára színész kollégánk, ötvennyi küzdelmet követően, 48 éves korában a végzetes kór áldozata lett. Emberi és művészi kvalitásai pótolhatatlanok, rövid élete és pályafutása alatt maradandót alkotott, csodálatos emlékeket hagyott ránk. A Marosvásárhelyi Nemzeti Színház és a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem saját halottjának tekinti, emléket kegyelettel őrzi az égi társulat közösségében.

Tompa Klára 1973. november 10-én született Marosvásárhelyt. 1994–1998 között tanult a marosvásárhelyi Szentgyörgyi István Színművészeti Egyetem színész szakán, 1998-tól napjainkig a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház tagja volt. Szintén 1998-tól számos színészgeneráció osztályvezető tanárként oktattat a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetemen, szakterülete volt a színészmesterség, improvizáció és zenés színészmesterség tantárgyak oktatása. Rövid pályafutása alatt több mint negyven karaktert alakított a marosvásárhelyi színház színpadán, művészi tevékenységét több díjjal is elismerte a szakma, kvalitásai méltán rangsorolják az érdemes művészek közé.

Ezúton részvétellel fordulunk Klára gyászoló családjához is, őszinte együttérzéssel és támogatással osztozunk gyászukban. Emléke legyen áldott!

A Marosvásárhelyi Nemzeti Színház és a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem közössége

Virraszt a színház és az egyetem

A Marosvásárhelyi Nemzeti Színház és a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem saját halottjának tekinti Tompa Klára színésznőt, egyetemi tanárt. A két intézmény közösen szervez virrasztót október 27-én, csütörtökön 20 órai kezdettel a színház előcsarnokában. Szeretettel várjuk mindazokat, akik ismerték, tisztelték Klárit, és szeretnék kegyeletüket személyesen is leróni, ezt október 28-án, pénteken 11 óráig tehetik meg.

100 lélek, 100 kabát – Angyalok a városban

A tavalyi 100 lélek – 100 cipő adománygyűjtő tevékenységünk sikeresen zárult, hála minden jóakarátú támogatónak.

Az Angyalok a városban újra szárnyra kel. Idei adománygyűjtő tevékenységünk mottója: 100 lélek – 100 kabát. A városban élő 100 árva és elhagyott gyermeknek szeretnénk örömteli ünnepet szervezni. Idén az angyal minden gyermeknek egy meleg, vadonatúj, jó minőségű kabátot hoz. Akárcsak tavaly a cipőt, ezúttal is a kabátot saját tetszés szerint választhatják ki az üzletben.

Hogy miért kabát?
Mert az ő életükben a kabát hiánycikk. Ezért azt szeretnénk, hogy méretben és modellben is megtalálják maguknak a tökéletes kisködmönt.

Az adományokat a következőképpen gyűjtjük össze:
Olyan üzletek támogatnak bennünket, amelyek lehetővé teszik, hogy egy-egy adománydobozt helyezzünk ki a bolt-

jukban, ahol a vásárlók hozzájárulhatnak a nemes szándék megvalósításához.

A templomokban is lesz gyűjtés. Ezenkívül az alábbi bankszámlára lehet utalni:

RO76BREL0002003194980100 – Libra Bank.
Mindezek mellett a Revoluton is lehetőség van a támogatást eljuttatni Kovács Lajos-Alpár 0740-992-990-es elérhetőségén.

A személyes adományok átvételéért a 0774-089-877 telefonszám hívható.

Tudjuk, hogy nem segíthetünk mindenkin, de most mindenki segíthet valakin.

Nekik egy kabát, nekünk pedig lélekmelengető, hogy 100 gyereket derítsünk mosolyra.

Köszönjük szépen.

Baranka Katalin

XXIV. Bernády Napok

Folytatódik a marosvásárhelyi rendezvénysorozat. A múlt héten diákversenyekkel kezdődött Bernády Napok ünnepélyes megnyitójára október 27-én, ma órától kerül sor a Bernády Házban. A Dr. Bernády György Közművelődési Alapítvány elmúlt 30 évét rövidfilmmel elevenítik fel, majd könyvbemutató és tárlatnyitás teszi emlékezetesebbé az eseményt. Az alapítvány utóbbi években gyarapodott műgyűjteményét a Galéria a Bernády Házban 3. című kötet mutatja be a közönségnek, a műalkotásokat és a fotókol-

lekció újdonságait a földszinti galériában, illetve az emeleti kiállítóteremben ismerhetik meg a jelenlevők. Pénteken délelőtt 10 órakor a református temetőben, 10.15-kor a városépítő polgármester Bernády téri szobránál lesz koszorúzás. 12 órakor kezdődik a diákvetélkedők nyerteseinek díjazása a Bernády Házban. 18 órától a Kultúrpalota nagyszabású gálaelőadás, amelyen a Bernády-emlékplakett átadása után Mácsai Pál Kossuth-díjas színművész egyéni műsora zárja a XXIV. Bernády Napokat.

Több mint 200 millió lej fizetnek ki az erdőtulajdonosoknak

Fotó: Horváth Éva

„Felszámoltuk a korábbi évek rossz gyakorlatát, az erdőtulajdonosok kiszámítható módon juthatnak hozzá az őket megillető támogatásokhoz. Idén rekordidő alatt kezdtük el a védett erdők után járó kompenzációk és az erdőőrzésért járó juttatások kifizetését, ellentétben a múlt években tapasztaltakkal. A minisztérium már utalja a kompenzációkat a 2022-es évre a védett és fokozottan védett erdők tulajdonosainak, akik a június 30-i határidőig iktatták a kérvényeiket. Emellett rendeztük az előző évek elmaradásait is. Idén több mint 200 millió lej utaltunk az erdők kezelőinek, és mindent megteszünk annak érdekében, hogy 2022-re kifizessünk minden kárpótlást. A költségvetés-kiigazítások a tervek szerint újabb 70 millió lej különítünk el az erdőtulajdonosoknak járó kifizetésekre. Ezzel tervezhetőséget és biztonságot nyújtunk azoknak az erdőtulajdonosoknak, akiknek a területére szigorú, a fa kitermelését tiltó vagy korlátozó szabályok vonatkoznak” – jelentette ki Tanczos Barna környezetvédelmi, vízügyi és erdészeti miniszter.

A védett (T2-es besorolású) és fokozottan védett (T1-es kategóriájú) erdők tulajdonosai csak korlátozott mennyiségben

vagy egyáltalán nem termelhetnek ki fát, amiért cserébe az állam kompenzációt kell biztosítson. A kérvényeket a regionális erdészeti őrségek összesítik, a juttatást a környezetvédelmi minisztérium fizeti ki. A 2022-es évre járó kárpótlásból több mint 65 millió lej már kifizetett a szaktárca az erdőtulajdonosoknak.

A Brassói Erdészeti Őrséghez tartozó T2-es és T1-es erdős területek 227 tulajdonosa kap juttatást idén, több mint 11 millió lej értékben. Ide tartoznak a székelyföldi megyék is, ahová 6,2 millió lej kompenzációt utalnak idén a T2-es és T1-es erdős területek után:

- * Hargita megye: 4 131 158,86 lej;
- * Kovászna megye: 1 707 210,19 lej;
- * Maros megye: 426 728,99 lej.

A környezetvédelmi minisztérium folyamatosan utalja az erdészeteknek a 30 hektárnál kisebb területű, a felfüggesztett tulajdonjogú és az ismeretlen tulajdonjogú erdők őrzéséért járó juttatásokat is. Erdőőrzésre idén 62 millió lej utalt a szaktárca, amelyből 28 millió lej a korábbi évek elmaradt kifizetéseit rendezi. (RMDSZ-tájékoztató)

Bűncselekmények ezereinél maradhat el a felelősségre vonás

Visszamenőlegesen kell alkalmazni Romániában a bűncselekmények elévülésére vonatkozó alkotmánybírósi döntést, így több ezer megkezdett büntetőeljárásban maradhat el a gyanúsítottak felelősségre vonása – közölte kedden az Agerpres hírügynökség a legfelsőbb bíróságnak az egységes jogalkalmazás érdekében hozott határozatát ismeretve.

A romániai bíróságok azt követően folyamodtak jogegységi határozatért a legfőbb instanciához, hogy az alkotmánybíró májusban alaptörvénybe ütközőnek minősítette a büntető törvénykönyvnek (Btk.) az elévülés megszakítására vonatkozó korábbi előírását, amely lehetővé tette az ügyészek számára, hogy új bizonyítékok gyűjtésével megszakítsák az elévülést.

Az alkotmánybíró az megfogalmazás pontatlansága miatt már 2018-ban alaptörvénybe ütközőnek minősítette a Btk. azon cikkelyét, amely előírta, hogy „bármely, az ügyben foganatosított eljárás” megszakítja az elévülést. Mivel ezt a hi-

ányosságot a jogalkotó csak idén javította ki egy sürgősségi kormányrendelettel, az alkotmánybíró júniusban hatályba lépett határozata leszögezte: már több mint négy éve nincs olyan jogalapja az ügyészségnek, amellyel megszakíthatná az elévülést azoknak a bűncselekményeknek az ügyében, amelyeknél elkezdődött a büntető eljárás.

A legfelsőbb bíróság keddi jogegységi határozata értelmében a taláros testület elévülésről szóló döntése visszamenőleges hatállyal alkalmazandó a kedvezőbb jog elve alapján. A média szerint a gyakorlatban ezt azt jelenti, hogy a pereskedést minden rendelkezésére álló módon elnyújtó, szabályossági kifogásokat vagy éppen alkotmányossági óvást emelő bűnelkövetők elkerülhetik a felelősségre vonást, mert a bűncselekmény elévül, még mielőtt megszületne a jogerős ítélet.

Az Agerpresnek nyilatkozó igazságügyi források szerint a döntés több ezer folyamatban levő nyomozást és pert érint, amelyek vádlottjai az elévülés miatt megússzák a vádemelés vagy az ítéletet. (MTI)

Energetikai ellenálló képességet javító intézkedéscsomagot hagytak jóvá

Románia legfelsőbb védelmi tanácsa (CSAT) megvitatta és jóváhagyta az energiaügyi miniszter előterjesztését az ország energetikai ellenálló képességének növelését célzó intézkedéscsomagról, amely a lakosság folyamatos földgáz- és villamosenergia-ellátását hivatott biztosítani „nem megterhelő áron” – közölte az elnöki hivatal.

A nemzetbiztonsági testület napirendjén az ukrain háború fejleményei és azoknak az ország biztonságát érintő kihatásai szerepeltek, beleértve az energetikai válságot és a Fekete-tenger tágabb térségének szállítási infrastruktúráját.

Bukarest rövid- és középtávon bátorítani fogja a szárazföldi és fekete-tengeri (offshore) földgáztermelésre irányuló beruházásokat, az energiaválság idején fel akarja használni az összes szénalapú energiaforrását, növeli a földgáz kitermelési és

tárolási kapacitását, és megpróbál konkrét megállapodást kötni külföldi partnereivel – Azerbajdzsánnal, az Egyesült Arab Emírségekkel, az Egyesült Államokkal és Szaúd-Arábiával – további gázmenyiségek importjáról.

Románia középtávon kiemelt figyelmet szentel mind a negyedik generációs kis és moduláris atomreaktorok építésének, mind pedig a villamosenergia- és gázhálózat megerősítésének – olvasható a közleményben.

A CSAT szerint másfelől minden feltétel adott arra, hogy 2023-tól Románia a GDP 2,5 százalékára növelje védelmi kiadásait, és növelje katonai ereje harcképességét, korszerű, a szövetséges erőkével kompatibilis felszereléssel lássa el hadseregét, oly módon, hogy gyorsan és önálló módon bevethető legyen bárhol az országban vagy a határokon kívül a szövetségesek védelmében. (MTI)

Ország – világ

Sportolói utalványok

Döntő házként fogadta el szerdai ülésén a képviselőház azt a törvénytervezetet, amely 2023. január 1-jétől „sportolói utalványokat” biztosít a kluboknál leigazolt gyerekeknek és ifjú sportolóknak. A voucheerekkel sportfelszereléseket, táplálékkiegészítőket vásárolhatnak a sportolók, illetve rehabilitációs kezeléseken vehetnek részt sportbalesetek után. A javaslat a testnevelésre és sportra vonatkozó 2000/69-es törvényt egészíti ki, és kimondja, hogy a havi juttatásra csak a bejegyzett sportkluboknál, szervezetten sportoló kiskorúak és ifjak jogosultak. A sportolói utalványok kizárólag Románia területén használhatók fel, és az adott sportágra jellemző sporteszközök és felszerelések, táplálékkiegészítők vásárlására, a települések közötti szállításra vagy orvosi rehabilitációs kezelésekre kifizetésére használhatók – írja elő a tervezet. A havi juttatás összege 150 lej, kibocsátását követően egy évig érvényes, és nem helyettesíthető a sportklubok által kínált más juttatásokkal. A törvény 2023. január elsejétől lesz hatályos, a finanszírozást az állami büdzséből, a sportminisztérium költségvetésén keresztül biztosítják. (Agerpres)

Nemzeti virág a bazsarózsa

Kihirdette szerdán Klaus Iohannis államfő a bazsarózsa Románia hivatalos nemzeti virágának nyilvánító törvényt. A jogszabály szerint Románia hivatalos nemzeti virágának nyilvánítják a Paeoniaceae családba tartozó bazsarózsa, amelynek tiszteletére évente bazsarózsa-fesztivált szerveznek, és tudományos szimpóziumokon mutatják be a különböző bazsarózsa-fajokat, különösen a vadon élőket. A helyi önkormányzatok ugyanakkor anyagilag és logisztikailag támogathatják a bazsarózsa élőhelyeül szolgáló természetvédelmi területek fenntartását, illetve külföldön honos bazsarózsa-fajok romániai meghonosítását. Támogatják továbbá, hogy helyi és megyei önkormányzatok bazsarózsa-kereteket, -parkokat ültessenek, és bazsarózssal díszítsék a települést. A Képzőművészek Szövetsége is támogathatja a bazsarózsa szentelt helyi festészeti kiállítások szervezését, és a Romfilatelianak ki kell bocsátania a nemzeti virághoz kapcsolódó tematikájú bélyegeket. (Agerpres)

Elnapolt vita

A Nemzeti Liberális Párt (PNL) és a Szociáldemokrata Párt (PSD) „példátlan visszaélést követve el” ismét elutasította az összevont házbizottságok szerdai ülésén a törvényhozók különnyugdíjának eltörléséről szóló törvénytervezet napirendre tűzését – nyilatkozta szerdán a Mentsétek Meg Romániát Szövetség (USR) alsóházi frakciójának vezetője. Ionuț Moșteanu rámutatott, alakulata május 6-án nyújtotta be a parlamentbe a törvényhozók különnyugdíjának eltörléséről szóló tervezetet, a házbizottság azonban azóta halogatta a vitára bocsátását. Hozzátette, az alkotmánybíró az arra hivatkozva nyilvánította alaptörvénybe ütközőnek a törvényhozók különnyugdíját eltörlő korábbi jogszabályt, hogy azt mindössze pár nap alatt, a határidők figyelmen kívül hagyásával fogadta el a parlament. (Agerpres)

Politika és ígérek

(Folytatás az 1. oldalról)

Ilyen körülmények között gyorsan „pótolni” kellett a hiányt, kinevezni a védelmi tárca új vezetőjét, amit koalíciós tárgyalásoknak kellett volna megelőzniük. Ami meg is történt kedden este, csak hogy a tárgyalásra „el-felejtették” meghívni az RMDSZ-t. Holott a megbeszélések másik tárgya a miniszterelnök szerdai és csütörtöki brüsszeli látogatása során kapott, a PNRR-re vonatkozó tárgyalási mandátuma, valamint a jövő évi költségvetés tervezete volt.

A PSD és a PNL elnöke csupán tájékoztatta az RMDSZ-elnököt, hogy megbeszéltek dolgokat. Kedden a harmadik koalíciós partner azt nyilatkozta, hogy a döntés részleteit nem ismeri, de meggyőződése, hogy „nagyon gyorsan megtalálják a megoldást, mert nem hagyhatják a Honvédelmi Minisztériumot tárcavezető nélkül. Erről tájékoztattak ma délután, és hamarosan várom a honvédelmi miniszter jelölését is” – mondta az RMDSZ elnöke.

Ami meg is történt, a miniszterelnök vette át ideiglenesen a védelmi miniszter hatáskörét.

A helyzet tehát bonyolult a koalíción belül is. A hatalmi harc nem csitul, és a tapasztalatok szerint nem lesz egyhamar vége. A választási ígérek pedig – szokás szerint – ezúttal is ígérek maradnak.

Haladék a kukák kiosztására

(Folytatás az 1. oldalról)

mi alkalmazkodunk. A lényeg, hogy folyamatban van a vadonati szemétkukák kiosztása. Egész héten reggeltől estig dolgoznak a csapatok, szombaton és vasárnap is. Én terepen ellenőrzöm a munkát. Színvonalas, civilizált szolgáltatásra készültünk fel, november 4-én kezdhünk – fogalmazott Şaguna Cătălin.

Akkor kezdenek, amikor zöld utat kapnak

Varga Tibor, a köztisztasági cég termelési igazgatója is tájékoztatott a helyzetről, megerősítette, hogy az október 21-i gyűlésen úgy döntöttek: a cég nem teljesítette teljesen az ígértét és a vállalását, nem osztotta ki mindenhol a szelektív hulladékgyűjtéshez szükséges kukákat.

– Azóta közel 5000 kukát osztottunk ki a családi házaknál. Marosvásárhelyen a tegnap tíz csapat dolgozott.

Egy háztartás egyelőre két kukát – egy sárgát és egy barnát –, továbbá egy zsákot kap. A sárga kukába a flakonokat és más műanyag hulladékot, a barnába a lebomló szerves háztartási hulladékot kell helyezni, a zsákba az üveghulladékot kell tenni. Az üveghulladéknak legtöbb helyen 1,1 köbméteres konténer helyezzük ki majd. A papírhulladékot is külön gyűjtjük, erre a célra külön kukát fogunk kihelyezni. A cég bármelyik pillanatban elkezdheti a munkát. Akkor, amikor zöld utat kapunk – fogalmazott az igazgató.

Nem mindenki veszi át a kukákat

Mivel nem zökkenőmentes a művelet, a termelési igazgató arra kéri a lakosságot, hogy az alkalmazottaktól vegyék át az – ingyenes – kukákat. Az történik, hogy nem mindenki él a lehetőséggel, sokan nem hajlandók átvenni azokat, mondván, nekik nem kell, nem kérték. Mások a személyi adatokat nem hajlandók megadni, mert az „magánszféra”, s azt sem közlik, hogy hányan élnek egy-egy háztartásban, pedig ezt a szolgáltatónak tudnia kell. Tehát arra kéri a lakosságot, működjenek együtt e tekintetben a köztisztasági vállalat munkatársaival.

Hogyan érinti a kététes halasztás az önkormányzatokat, tartanak-e attól, hogy elszállítatlan marad a szemét? – kérdeztük Bodó Előd Barnát, a 2-es zónában található nagyközség, Mezőpanit polgármesterét, aki elmondta, az érintett önkormányzatok a régi szerződéshez tértek vissza. Mezőpanitban a régi szolgáltató végzi a köztisztasági feladatokat. A Sylevy Kft.-nek addig érvényes a szerződése, amíg az új szolgáltató el nem kezdi a munkát, a szemetet köteles elszállítani.

15-16 százalékkal kell emelni a nyugdíjakat

Az infláció mértékével, azaz 15-16 százalékkal kell emelni a nyugdíjakat – jelentette ki kedd este Kelemen Hunor miniszterelnök-helyettes, hozzátéve, hogy a nyugdíjasok megérdemlik ezt az erőfeszítést. Az RMDSZ elnöke rámutatott: a tervek szerint még novemberben elküldik a parlamentnek a 2023-as állami költségvetés tervezetét, és a pénzügyminisztérium az illetékes tárcákkal együtt már dolgozik rajta, a koalícióban azonban még nem tárgyaltak róla, így a nyugdíjemelés mértékével kapcsolatban sem született még végleges döntés.

Elmondta: rendezni kell a különnyugdíjak helyzetét, tiszteletben tartva a hozzájárulás elvét. Másik fontos tényező Kelemen szerint, hogy a nyugdíjkorhatár elérése előtt senki ne részesüljön a szolgálati nyugdíjból. A harmadik szempont, amit figyelembe kell venni a nyugdíjak helyzetének rendezésekor Kelemen szerint az, hogy a nyugdíj összege nem haladhatja meg a fizetést, ami jelenleg fennáll a bírák és ügyészek egy részénél. (Agerpres)

Újabb szerződés a Maroskece–Aranyosgyéres pályaszelvény befejezésére Biztosíték a Strabag és a Geiger társulása

Október 26-án, szerdán a Közúti Infrastruktúrát Kezelő Országos Társaság (CNAIR) aláírta a szerződést az A3-as erdélyi autópálya harmadik szakaszának a befejezésére. A Maroskece–Aranyosgyéres közötti autópálya szakasz kivitelezője a Strabag Kft. – Geiger Transilvania Kft. társulás lesz.

Szer Pálosy Piroska

A Maroskece–Aranyosgyéres közötti autópálya szakasz az utolsó, hiányzó szakasz abból a gyorsforgalmiból, amely Marosvásárhelyt Kolozsvárral összeköti. Mind az osztrák, mind a német építőcég bizonyította már szakértelmét és megbízhatóságát, így ezúttal ez a hír bizakodásra adhat okot. A szerződés értelmében a tervezési időszak három hónap, a kivitelezés pedig 18 hónap, az elvégzett munkálatra 10 év a jótállási idő. A 15,7 km hosszú autópálya szakasz munkálatainak értéke 420 millió lej, pontosabban 420.347.903 lej hűa/TVA nélkül, a finanszírozást vissza nem térítendő európai uniós alapokból biztosítják. Ezen a szakaszon két híd, hét felüljáró és egy közúti csomópont épül Maroskecénél. Mindaddig, amíg elkészül a 15 km gyorsforgalmi út, az autósok a két megépült szakasz közötti távot Maroskecétől Aranyosgyéresig az E60-as országúton tehetik meg.

A 2016-tól sorozatos buktatókkal kiköveztet pályaszakasz története

2015-ben kezdődött, amikor a Straco cég nyerte el az építési jogot, a munkálatokkal azonban nem haladt, és amikor a szerződést felbontották, a projekt kevesebb mint fele volt meg. A Maroskece–Aranyosgyéres 21+500 km – 37+191 km közötti 3. szelvény közbeszerzési eljárását a Straco Grup Kft. – Specialist Consulting Kft. – Total Road Kft. társulás 280 millió lejt nyerte meg. Ez pedig a Közúti Infrastruktúrát Kezelő Országos Társaság (CNAIR) megvalósíthatósági tanulmánya szerinti összeg kevesebb mint fele, 48%-a volt. Az országos ügyi igazgatósággal aláírt szerződés értelmében a munkálatok megkezdése 2016 májusa lett volna, az átadást 16 hónapban határozták meg, de időközben a cég csődhelyzete miatt pénzügyi zárlatot rendeltek el. 2019-ben már csak alig néhány százalékot teljesített a vállalásból. 2020 tavaszán új erővel kezdtek meg a munkálatokat az erdélyi A3-as autópálya maroskecei csomópontjánál, egy kolozsvári alvállalkozó folytatta a Straco cég munkálatait. 2020. szeptember 18-án átadták a Radnót–Maroskece közötti 17,9 km-es szakaszt is a forgalomnak, amit az Astaldi SPA – Max Boegl Romania Kft. – Astalrom Rt. – Consitrans Kft. társulás épített. 2021 márciusában bontották fel a Straco vállalattal a még 2015-ben kötött szerződést, a Maroskece–Aranyosgyéres közötti szelvény munkálataiból kevesebb mint 40 százalékot teljesített, majd fizetésekre teljessé vált.

A Brassó–Marosvásárhely–Kolozs-

vár–Nagyvárad útvonalon tervezett autópálya félbemaradt szakaszának építésére kiírt versenytárgyalás győztesét ez év január 31-én hirdette ki a közúti infrastruktúráért felelős állami vállalat. Amennyiben a versenytárgyalás kihirdetését nem követték volna óvások, a pályaszakaszt a Drum Asphalt Kft. – OPR Asphalt Kft. – Obras Publicas Y Ragadios Rt. – Trameco Rt. – Drumuri Bihor Rt. konszern folytatta volna több mint 364 millió lej értékben.

Annak ellenére, hogy az új versenytárgyalásra két olyan társulás is benevezett, amelyek már bizonyítottak – a Dimex 2000 Company Kft. – Alpenside Kft. és az Explan Kft. társulás, valamint a Strabag Kft. és a Geiger Transilvania Kft. Társulás –, az a társulás nyerte meg a licitet, amelynek egyik résztvevőjéről köztudott volt, hogy nem fejezett be bizonyos munkálatokat. Sokan reménykedtek, hogy a Strabag cég óvást nyújt be, és 2022. március 9-én az Óvásokat Elbíráló Országos Tanács elfogadta a fellebbezését.

A 2016 októberében meghirdetett, súlyos hibákkal tarkított közbeszerzési eljárás, többrendbéli óvás, az ajánlatok újraértékelése, csődhelyzet, pénzügyi gondok, a hatályát veszített építési engedélyek, azok megújítása és nem tudni, még milyen okok lehetnek a háttérben, amelyek késleltették a pályaszakasz időben való megépítését. Jelenleg a Brassó–Marosvásárhely–Kolozsvár–Nagyvárad közötti, 415 kilométeresre tervezett autópályából mintegy 107 kilométer használható.

Fotó: Brassói Ütügyi Igazgatóság

Képromboló burgonyakivonat

Olvasom, látom a kommunikációs technika segédelmével, hogy két német zöldaktivista sűrű sárga folyadékkal öntötte le Claude Monet francia impresszionista festő egyik legbecsebb (-drágább, legmagasabb értékre becsült) festményét a Potsdamban található Barberini múzeumban. (Magán.) Ezt követően pedig kiváló, feltehetően nemzetek feletti cégek által Dél-Ázsiában rab-szolgálatával készült pillanatragasztóval hozzácsatoltak – tiltakozásul – a festmény előtti parketthez. Mint megjegyezték, nehéz szívvel tették meg a képbarmolást, melyet amúgy szimbolikus cselekedetnek tekintettek csupán. A sűrű sárga folyadék krumplipüré volt, amit egyéb normális, nem természetvédő/zöldtől különböző színű napokon a Wiener Schnitzel mellé szolgálnak fel a német/osztrák/svájci és egyéb közép-európai anyukák és feleségek, nem feledkezve meg a spanyol eredetű kiváló uborkasalátáról sem.

Ezt képrombolásnak nevezik, még akkor is, ha a festményt, amely szénabogyókat ábrázol (mint nálunk Börsök Samu nagybányai festő tette oly gyakorta képein téli és nyári változatban), üveglap védte. A történelemben évezredek múlta tekint vissza a képek rombolása, gyűlölete, amit a szaknyelv ikonoklasmusnak nevez. Annak idején

példának okáért Bizáncban dúlt a Kr. u. 8-9. században, véres polgárháború formájában, a monoteista keresztény vallás hívei között. Középpontjában az ember, a szentek és az istenábrázolás tilalma, avagy elfogadása (engedélyezése) állott.

Emlékezhetsz az olvasó például az újabb korból arra a barbár cselekedetre, midőn egy őrült földtanász kalapáccsal esett neki Michelangelo Pietájának. Ötven éve történt. „Ötven évvel ezelőtt váratlan esemény zavarta meg a Vatikán pünkösdvásárnapján a zarándoklatán részt vevő hívőket a Szent Péter-bazilikában. Egy Ausztráliába szakadt, akkor 33 éves magyar geológus nekiment a Pietának, és egy geológuskalapáccsal több ütést mért rá – Szűz Mária orrát, bal szemét, bal karját leszakítva a csapásaival –, mielőtt hívők megfékeztek. A körszakállas, hosszú hajjú, mentálisan zavart férfi azt hitte, hogy ő maga Jézus Krisztus, aki a 20. században ismét lejött közénk” – idézem egy e-cikkből. Nem hergelem tovább a történelmet. A hír

hallatán az jutott elsőként eszembe, miért nem öntötték nyakon, bajuszán, orcáján például Sztálint, aki a potsdami értekezlet résztvevője volt 1945-ben, és akinek bizonyára van valami portrézerű emléképe a városban, Brandenburg tartomány fővárosában. Aztán megdöntöttem magam, mert akkor a sűrű krumplipüréből kapott volna Truman elnök és Attlee brit miniszterelnök is. Ambátor az amerikai elnök volt az, aki elrendelte Japán ellen a hirosimai atombombát. Ami a természetes és az emberi nem elleni legelvetemültebb támadás volt.

Tiltakozásul tették a Letzte Generation – az utolsó nemzedék – radikális zöldcsoporthoz tartozók a környezetrombolás ellen. Úgy hitték, hogy figyelemfelkeltő akciójukat majd milliók fogják meleg szimpátiával kísélni. Nagyon tévedtek. Ahogy mostanában használják: totál szívás.

Éppenséggel a zöldmozgalmak ellenfelei most erkölcsi fölénybe kerültek, akár tozódhatnak az örömben. A természetvédők, a

máskor zajos tüntetők, a klímapolók, a zöldelők tengerészgyalogosai, kommandósai pedig mi mást tehetnének, elhatárolódnak, nem vállalnak közösséget, „mi nem így gondoljuk” stb. nyilatkozatokat tesznek. Az Utolsó (de)Generáció című gerillacsoportot kiközösítik, megköpöködi és...

Másutt paradicsomlével öntik le Van Gogh festményét, a Napraforgókat. Nem savval, nem szurokkal, kóolaj-származékokkal. (Nem akarok ötleteket adni képnáciknak.) De azt megfigyelhetjük, hogy csupa bioételekkel harcolnak, vélhetően nem génes és vegyszerkezelt burgonyával vagy paradicsommal, csak a natúr naturáltjával. Aztán a kiválasztott képek szintén a természetből vett művészi ábrázolások: a napraforgó dél-francia tájakon érlelt sárga ipari hasznonyv, és román vendégmunkások által ápol, szedett paradicsomból kézi facsarással kinyert szósz tartósítószerrel nélkül.

Fokozni még lehet, de én, a képtárlátogató (kül- és belföldön) arra gondolok, ezen túl még inkább megszigorodnak a galériák, tárlatok megtekintésének feltételei, már semmilyen tárgyat sem vihetünk be a termekbe, meztelenül vagy ágyékkötőben látogathatók a remekművek, mert hátha mobiltelefonunkra feltöltöttük a www.zoldhalal_sugar.com alkalmazást.

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

Betegség, gyógyulás, gyógyítás a magyar irodalomban (3.)

A magyar irodalom több korszaka bővelkedik betegek és orvosok „eset tanulmányaiban”, részletesen megrajzolt vagy csak éppen felvillantott betegségek és gyógyulások történeteiben. Nem sok írók származott felcser vagy orvos családjából, de például Csokonai Vitéz Mihály apja és nagyapja egyaránt borbély és seb orvos, azaz kirurgus volt. Ugyanakkor nem egy írók orvosi mesterséget is tanult és gyakorolt, illetve néhány magyar orvos jelentős orvos író, szépíró vagy fordító is volt.

Dr. Kiss Zsuzsánna

Orvos hősök

Szállási Árpád debreceni orvos (1930–2012) több kötet izgalmas tanulmányt írt magyar orvos írókról, illetve a magyar irodalomban ábrázolt orvos alakokról. A továbbiakban mi is azt vizsgáljuk, hogy az embert, korát és világát megérteni, kifejezni és jobbítani törekvő íróink milyen orvos hősokeket örökítettek ráink.

Kezdjük az elején. Második szövegemlékünk, az éppen csak száz éve megtalált *leuveni kódex* 134. lapjának hátulján (verzóján) fellelt *Ómagyar Mária-siralom* (egy latin Mária-siratódal 13. századi magyar fordítása) ékesen és plasztikusan fejezi ki a már-már elviselhetetlen (isten-)szülői gyászt, amitől lélek és test egyaránt, orvosolhatatlanul szenved:

„Volék sirolm tudotlon.

*Sirolmol sepedik,
buol oszuk, epedek, [...]
Szemem künyüel árad,
junhum buol fírad.”*

(Pais Dezső átírása)

Vagy kicsit maibb nyelven:

„Valék siralom-tudatlan,
Siralomtól süppedek,
Bútól aszom, epedek. [...]
Szemem könnytől árad,
Szívem bútól fírad.”

A fia ártatlan halálát végignézni kénytelen anya szinte örvény kinyájában, számonkér, de senkit nem átkoz. A látvány tényszerű és visszafordíthatatlan, a lélek szintjén talán nincs bevezetett idő, így a Fájdalmas Anya fájdalma nem szűnik. Saját halálát ajánlja fel gyermeke életéért cserébe: „Kegyelmezzetek fiamnak, Ne legyen kegyelem magamnak!” A kegyelem nem érkezik, tehát Mária meghalni vágyik fiával... Első fennmaradt magyar versünk az anyai gyász egyedülállóan finom és precíz ábrázolása; ráadásul a keresztény hit létrejöttének pillanatát eleveníti meg, a behelyettesítő áldozatvállalás és a megváltás lelki-érzelmi összefüggését. Így áll és érez az, aki már csak „az áldott orvost” várja?

Szent Margit legendája

Itt és most ugorjunk át latin nyelven írt krónikáink változatos és „képes” közléseit királyaink egészségéről és betegségeiről, de álljunk meg 1510-ben. Ekkor él és dolgozik ugyanis a Nyulak szigetén *Ráskai (vagy Ráskay) Lea* kódexmásoló apáca (priorissa és királyi főkönyvtáros), aki a több változatban elterjedt, sokszorosán elkallódott, néha itt-ott fellelt legendaváltozatokból latinról magyarra, magyarról latinra fordítgatott. Kétszáznegyven évvel Árpád-házi Szent Margit halála után és négy százharminchárom évvel a királylány szentté avatása előtt végre egybeírta, összeállította, ékes magyar nyelven külön kódexbe „kompilálta” mindazt, amit egyrészt Margit halála (1270. január 18.) után Margit gyóntatója és lelki vezetője, *Marcellus atya* leírt (*Legenda vetus*), másrészt azt, amit az 1276-os szentségvizsgálati peranyag (*Legenda*) maior és minor változatai magukban foglaltak. Ráskai Lea *Szent Margit legendája* 1641-ben került elő Pozsonyban,

1836-ban került a Nemzeti Múzeumba, ahonnan aztán megörökölte az Országos Széchényi Könyvtár. A hét fejezetre tagolt (talán be sem fejezhetett) *Szent Margit-legenda* számtalan orvosi szempontból is tanulmányozható kérdéskört tartalmaz: a segítőkészség, az empátia, az aszkézis, az önsanyargatás, a böjttel, fájdalommal és szenvedéssel járó elragadtatás, a szellemi kiválóság, illetve a kitaszítottság, az irigység, a szeretetmegvonás és a halálvágy bonyolult dinamikáját. Találhatunk betegségleírásokat, jelentéseket körelőzményekről és csodás gyógyulásokról. Íme, hogyan értesülünk a még gyermek királylány kolostorbéli életviteléről:

„E szűznek vala nagy kívánatja, szerelme böjtölésre és nagy szerelemmel majdnem ő erejének felette a szerzetnek regula szerint való keménységét, szenvedettségét, böjtiét, erőlködik vala megtartani. Kinek okáért gyakorta jut vala ő testének nagy fogyatkozására.”

Simone Martini 14. századi táblaképe Árpád-házi Szent Margitról az assisi Szent Ferenc-bazilikában

Olvashatjuk, hogy a kislány Margit oly sokat térdepelt imádkozva, hogy „térdenek kalácsi megduzzadtak és megkeményedtek vala”, hogy sokszor „előtíkszóig énekelt a karban”, és a hidegtől kékké fagyott, hogy semmilyen szennyes munkától vissza nem borzadt, hogy a tizennyolc éven át mozdulatlan, gennyező beteg „szorort” egyedül és önkéntesen forgatta, mosta, pelenkázta, hogy tövises vesszőkkel verte és verette magát, hogy „süldisznó” bőréből készült ciliciumot hordott derekán... A legenda leírja az önkívületig terjedő „diszciplínát”, vezekléseket, és közli azt is, hogy Margit célja világos volt: saját példájával vélte meglágyítani a keményszívűeket kolostoron belül és kívül. Ugyanakkor a legendából kiviláglik, hogy Margit tudja, ő nem általánosan kötelező emberi feladatot vállalt magára. A királyszülei által Istennek és hazájának szentelt hajdon elismeri, hogy bár ő az eljövendő mennyi jokat keresi, mások élhetnek „a jelen való, világi jóknak”; tehát a böjtölést és önmérsztést Margit nem tartja mindenkire kötelezőnek:

„Valaki tudja magát sokáig élni, leszállítson magának és halogassa, holnapozza azt, amit mivelkedhetnék.”

Margit nélkülözésre, önmegtagadásra, a buzgó áhitatban már egészen a fájdalomra és önkínzásra berendezett élete szinte önmagában egyenlő volt a csodával. Margit letagadta azt is, ha súlyos beteg volt:

„Egy időben Szent Margit asszony lön igen beteg negyven napiglan, és vala őrajta verhas. Mind e negyven napiglan elszenvedé e nehéz betegséget és minden szolgálatot beteljesítte a refektóriumban és betegeknel, miképpen egyébkoron.”

Számtalan csodás gyógyulásról és tetszhalálból való feltámadásról is beszámol Szent

Margit legendája. Margit életében és halálában egyaránt gyógyító erővel bírt. A szépen elbeszélte csodák közül lássunk csak egyet, a legenda ötödik részéből:

„Vala egy gyermek Felhévített, aki kórságos vala és egész esztendeig gyötörtetvén. [A betegség] nagy sok éktelemséget tett vala e gyermeknek orcájában és szemében. Mikoron e gyermeknek szülei fogadást tevén, hoznák őtet Szent Margit asszonynak koporsójához, az úton mind a sokaságnak beteljesíték az ő zarándokságukat nagy énekkel.”

Ördögi kísértetek

A világban és az emberi sorsokban, életben látott szörnyű eltévelyedések orvoslásáért ragadott tollat a nyomdászknak tanult harcos prédikátor író, *Bornemisza Péter* (1535–1584), Balassi Bálint nevelőtanára is. A huszonhárom éves Bornemisza Bécsben görögoltanára buzdítására és diaktársai hasznára fordította le magyarra Szophoklész *Élektráját* úgy, hogy egyszerre volt hűséges a görög eredetihez és alkotott eredeti, reneszánsz humanista magyar drámát. Prédikációinak olvasásra is szánt kötetek közül elsősorban a negyedik kötethez csatolt *Ördögi kísértetek*ben foglalkozik olyan torzult életvitelű, dúlt idegrendszerű, „démonizált” emberekkel, akik eltévelyedetten keresnek valamiféle segítséget testi-lelki szükségükben. Szükséget szenvednek ők öt „érzékenységükben” („az látásban, hallásban, szaglásban, kóstolásban, illetésben”), és mivel képtelenek megzabolázni magukat, kísértésbe, bűnbe, nyavalyákba és büntudatba esnek. Kórképek sorát alkotja az Európaszerte és otthon hazájában egyaránt megégett történetekről, „az rettenetes gyűhősséggel támadó” ördögi történetekről: katolikus és protestáns papokról, urakról és polgárokról, egyszerű gyülekezeti tagokról és önmagáról. Saját esendőségéről így vall:

„Noha száz és kétszázképpen nyögtem, óhajtottam, fohászkoztam, tanultam, imádkoztam és mindent megkísírtettem, mivel állnék gonosz kívánságomnak, nyalánkozásomnak, torkosságomnak, kevélységemnek, telhetetlenségemnek, dicsekedésemnek és egyéb bűneimnek ellene; de midőn oltalmaznám magamat azoktól, kik leselték lelkemet: minden eszem, erőm elfogyott végre, és immár csak azt vártam, hogy meglegyen az bűn, avagy hogy elveszsek ellenségim miatt, mondok, midőn erőmtől elfogytam, és vélném, hogy az Isten is elhagyott: mindenkor megbizonyítja, hogy igaz az ő ígéreti, és ő igen hatalmas és igen könyörülő, igen irgalmas, kegyelmes, és azon merő jó és jóltevő.”

A szenvedélyes prédikátor író lelkesként maga is gyakorolta a büntől megszállt beteg lelkek „kísérteteinek” az elűzését: meghallgatással, rábeszéléssel, kézrátétellel, néha egyszerűen határozott fellépéssel. Mindabból, amit a kísértések elleni küzdelemben és védelemben maga tett, látott vagy hallott, egész példatárát szerkesztett, a népi bájoló imádságokat is csokorba gyűjtötte. Az *Ördögi kísértések*ben ma is frissen átsüt a szerző végtelen nyitottsága, emberszeretete és alázata. És a montaigne-i szkepszis vagy – mai szemszögből nézve – a pszichológus, a lelkész író meggyőződése, hogy a bajok orvoslása a bajok feltárással kezdődik, miközben az emberek sokszor szándékuktól függetlenül követnek el bűnöket. Merész őszinteségével és egész tevékenységével, persze, Bornemisza ellenéseket és élethossziglani üldöztetést szerzett magának. Mi azonban ma is a magyar próza- és memoáriróadalom eleven tollú, élveboncolóan őszinte, lendületes úttörőjét ünneplhetjük benne.

A gyógyítás metaforája

Nagy barokk eposzírónk, *Zrínyi Miklós* legutolsó prózai művének, a *Ne bánts a magyart! Az török áfium ellen való orvosság, avagy az töröknek magyarral való békessége ellen való antidotum* (1660) című munkájának a címében szerepel két orvosi terminus technicus: orvosság és antidotum (áfium: ópium ellen való ellenméreg). A mű valójában politikai röpirat, a harmincéves háborúnak és II. Rákóczi György tragikus kimenetelű lengyel hadjáratának pusztítását ellensúlyozandó a nemzeti hadsereg felállításának gondolatát és tervét tartalmazza. Zrínyi célja a végveszedelem előtt álló haza megmentése – orvosolhatatlannak tűnő bajok orvoslása. Íme a gyógyítás metaforája:

„Erdélt, koronánknak egy legszebbik boglárát [a török] felpredálta, zavarta, fejedelmét eltiporta, gázolja nemzetünket, országunkat, mint egy erdei kan a szépen plántált szőlőt. [...] Talán magyon oly gondolatja némeletnek, hogy aki megesett, megesett, orvosolhatatlan dolog már. [...] Híváságnak hívsága ez a gondolat.”

Trakta a négyféle paxról

Erdélynek még jutott némi nyugalom Apafi Mihály fejedelem uralkodásának szinte harminc éve alatt; ekkoriban írta meg a Bázelen tanult orvosdoktor, a fejedelmét és az úri rendet gyógyító *Pápai Páriz Ferenc* (1649–1716) négy traktját (értekezését) a négyféle paxról (békéről). Előbb a lélek (a cím röviden *Pax animae*, 1680), majd a test (*Pax corporis*, 1690), aztán az uralkodói udvar (*Pax aulae*, 1696), majd a gyász és az emlékezet (*Pax sepulchri*, 1698) harmóniájáról fejt ki nézeteit és orvosi javallatait. Először érvel magyar író valláserkölcsös és orvosi alapon egyszerre arról, hogy az élet élvezése nem bűn, csak visszaélni nem szabad vele, mert abból kárunk származik. Hogy egészségtelen túlzott jelentőséget tulajdonítanunk önmagunknak. Hogy a közrendű embereknek orvosokra volna szükségük, hiszen nagy kárát vallják annak, hogy „falukon hamarabb talál segélyre a beteg barom, mint a beteg ember.”

Amikor 1793-ban Pesten a Kecskeméti utcában az Arany Ökörnél megnyílik az első Olvasó Kabinét, azaz „a radikális értelmiségiek burkolt szervezete” (Benda Kálmán), akkor Kazinczy Ferenc a nyájas rokokó német szerzőjétől, Cristoph Martin Wielandtól ilyeneket fordít: „Tegyük fel, hogy tízezer ember egyszer számba venné karjainak számát, s az volna kalkulálásnak produktuma, hogy éljenek erejekkel, vessék ki a gazdagokat mostani birtokokból, s osszák fel újra a köznyereséget”. A gondolat, miszerint a társadalom sok egyéne egyetlen közös testként működik vagy akként működhetne, régi toposz (közhely), megtaláljuk Shakespeare *Coriolanus*sában is. Kazinczy fordítását mindenestre elbokozzák. A „józan ész, a szabadság és egyenlőség” hívei mégsem sejtik, hogy hamarosan lecsap a magyar irodalomra a császári nyakazóbárd. Azért a Martinovics-féle összeesküvés után megmaradó élete döcög tovább. 1796-ban *Gvadányi József* (1725–1801) *A falusi nótáriusnak elmélkedései, betegsége, halála és testamentoma* című népi eposzában maradian gúnyolódik az orvoson: „ő az embereket Chinával kinnozza, de egészségre őket ritkán hozza”. Betegségében a jegyző inkább a kuruuzló Tóti Dorkáért szalaszt, aki lóhunyorral és békanyállal tesz csodát...

„Diagnózis” a tüdőgyulladásról

Csokonai Vitéz Mihály (1773–1805) jobban bízott az orvosokban, de meggyógyulni mégsem tudott a tüdőgyulladásból... 1804 áprilisában Nagyváradon Rhédei Lajosné temetésén *Halotti versek* című hosszú verséből olvasott fel. Az alig harminckét éves, életvidám, de gyenge fizikumú, sorsüldözött költő végzetesen megfázott. Sokáig Váradon feküdt nagybetegen, egyedül Sándorffy József doktor ápolta, akit a költő meg is örökölt *Tüdőgyulladásomról* című versében: „Sándorffym ül ágyamnál... s ennek/Köszönhetem, hogy élek még?” E híres versének második szakaszában szinte diagnózisként is beillő képet fest az akkoriban sokszor halálos kimenetelű tüdőgyulladásról:

„Fojtó szirokkóknak hevéől
Asznak tüdőhólyagjaim,
S a kriptáknak fagyos szelétől
Borsóznak minden tagjaim.
Szívem megett egy láthatatlan
Kéznek nyila bélőve áll,
S mellyem csontbóltján irgalmatlan
Sarkával rúgdos két halál.”

Valami maradandót alkotni

Elkészült a csúcskategóriás villanyautó

A rendkívül találmányos, különleges, egyedi tervek megvalósító, nemzetközi elismerésnek örvendő vállalkozó, Szabó Péter volt a koronkai általános iskola által szervezett Tholdalagi családi nap idei sztárvendége, akinek legújabb alkotása az első saját tervezésű elektromos autó Romániában.

Bodolai Gyöngyi

Pályájának különlegessége, hogy két és fél évtizeden át tenor énekesként a Kolozsvári Állami Magyar Opera színpadáról hódította meg a közönséget. Későbbi tervei között szerepelt, hogy hagyományos parasztházak építésével divatos, kedvelt településsé varázsolja felmenői lakóhelyét, az elnéptelenedett Székelycsókát.

Családjának Koronkán tervezett látványos lakóházat, majd kőrifából szépen megmunkált kecses hintót készített. Az ötletekből ezután sem fogyott ki, kőrifából autót épített. A hathengeres, 110 lóerős Ford Taunus motorral, automata sebességváltóval és szervokormányval működő farkrosszeriás remekmű osztatlan sikert aratott a 2015-ös világhírű Frankfurti Autószalonon, ahova egy kolozsvári internetes cég támogatásával jutott ki. A koronkai gyermekek vidám felkiáltásából ítélve számukra is élményt jelentett a családi nap programjában szereplő látogatás a csodaautó megtekintésére.

Szabó Péter a siker után sem állt meg, és megtervezte Románia első elektromos meghajtású gépkocsiját. A korszerűség igényeihez igazodó villanyautót egy kisfilmről láthatták az érdeklődők.

– **Hogyan született meg az áramvonalas, különlegesen mutatós elektromos autó ötlete?** – kérdeztem a képsorok megtekintését követően.

– Miután befejeztem a faautót, már kialakult bennem az elképzelés, hogy építsek egy villanyautót. Megterveztem, elkészítettem a makettet, és találtam egy szponzort, azt a kolozsvári informatikai céget, amely meghívott a faautóval a frankfurti autószalonbeli kiállításra, és állta a villanyautó építési költségét.

– **Milyen autómárka alkatrészeit használta fel az autóhoz?**

– A sasszé (alváz) matricáját én terveztem, a lámpákat úgyszintén, a felfüggesztést is kigondoltam, és az Audi A 8-as felfüggesztését használtam. 220 lóerős motor van benne. 450 kilométert tud megtenni egy töltéssel, az akkumulátorokat egy bukaresti cég készítette. Szuper autókategóriát jelent, mert minden digitális, kamerás, automata.

– **Ez már csúcstechnológia; honnan gyűjtött ismereteket hozzá?**

– Autodidakta módon tanultam meg nagyon sok mindent. A mecha-

nikai részeket többnyire megoldotam, az elektronikai részek néhány kolozsvári informatikus munkájának az eredményét képezik.

– **Mikor láthatja a közönség a villanyautót a Szabó-portán, amely már egy különleges kiállítótér lett?**

– Három hónappal ezelőtt az autót kiállítottuk Kolozsváron Nicolae Ciucă miniszterelnök jelenlétében. Az IT-s kiállításon, ahol támogató cégünk az elektromos autót bemutatta, megnyertük az első díjat. Most várjuk, hogy legyen minden rendben, és világkiállításokra viesszük. Már voltunk Bukarestben homologáltatni, de még van egy-két lépés, amíg forgalomba lehet íratni.

– **Voltak-e mélypontok a munka során?**

– Voltak, de soha nem gondoltam arra, hogy abbahagyom.

– **Mennyibe került az elkészítése?**

– Míg a faautó hozzávalói 18 ezer euróba, megépítése pedig három és fél évnyi munkába került, a villanyautó félmillió euróba került, a villanyautó félmillió euróba került, a villanyautó félmillió euróba került, a villanyautó félmillió euróba került.

A díszvendéggel a koronkai családi napon szülőként Szabó István beszélgetett. A közönség előtt folyó párbeszédéből idézünk az alábbiakban.

– **Sok változatos tervet valósított meg. Melyiket kedveli a leginkább?**

– hangzott az első kérdés.

– Nem tudom megmondani, hogy mi tetszik a legjobban abból, amit alkottam, viszont aminek életem során nekiálltam, azt szeretettel végeztem, és egyik megvalósításomra sem tudom ráfogni, hogy jobban kedveltem volna, mint a másikat.

– **Ahhoz, hogy fából autót készítsen, kellett előbb egy hintó, és azelőtt talán egy „kicsi szék” is? Hogyan zajlott ez a folyamat?**

– Az operában töltött évek után éreztem, hogy valami maradandót kellene alkotni, és mivel nagyon szeretek fából dolgozni, és szeretem a formatervezést, egyszer csak jött az ötlet, hogy jó lenne egy egyedi tervezésű hintót készíteni. Miután az ötlet megszületett, Magyarországon megvettem a kerekeket és a rugót. A hintókészítő megérdeklődte, hogy hány év alatt szeretném megépíteni, amire azt válaszoltam, hogy abban az évben. Erre bólintott egy nagyot, én pedig nyolc hónap alatt végeztem a munkával. Hála Istennek, jól sikerült. Amikor befejez-

– **Miért adta fából készült autójának a Júlia nevet?**

– A frankfurti kiállítás előtti utolsó héten döntöttem el, két okból, egyrészt azért, mert a feleségem, Julianna három és fél éven át hiányolt, amíg az autót építettük, másrészt azért, mert nagyon szeretem a név hangzását, ami összhangban van az autó formájával.

– **A kész jármű az eredeti makettnek megfelelő lett-e, vagy időközben változott?**

– Miután lerajzoltam, készítettem egy makettet hússzoros kicsinyítésben, és 95 százalékban annak megfelelő lett az eredmény, csak pár kis változás van az eredeti elképzeléshez képest.

A saját tervezésű elektromos autó

tem a hintót, éreztem, hogy nekiállnék egy még nagyobb dolognak, így született meg ez ötlet, hogy faautót építsek.

– **Gyermekkorában szívesen tanult-e? Gondolt-e arra, hogy világhírű szeretne lenni, voltak-e ilyen álmai?** – érdeklődött Szabó István.

– Sok mindenről álmodtam, de akkora hírnévről, mint amit a faautó szerzett, soha. Mindig szerettem tanulni, de csak azt, ami érdekelt. Nagyon kedveltem a művészeteket, a zenét és a sportot. A reál tantárgyakban nem remekeltem, ugyanis mindig a fellegekben járt az eszem. Miután leérettségiztem, autodidakta módon tanultam meg sok mindent. Korábban három évig gyorskorcsolyáztam, és a népi együttes Birtalan József vezette kis kórusában énekeltem, de különösebb álmaim akkor még nem voltak.

Amikor Szabó István fényképet kért tőle, egy olyan operajelenet megörökítését küldte el, amelyen egy király előtt térdel. A kérdező érdeklődésére elmondta, hogy véletlen választás volt, de Istent imádvá örömmel gyakorolja a térdepelést.

– **Élete történetére visszatéve, mire a legbüszkébb?** – kérdezett Szabó István.

– A legnagyobb megvalósítás a családom, négy gyermekünkre, házastársaikra és unokáinkra mint Isten ajándékaira vagyok a legbüszkébb. Megvalósításaim közül nagy siker lett a villanyautó is, de a szívem csücske továbbra is a faautó marad.

– **Szülőként, nagyszülőként mit üzen a mai gyermekeknek, szülőnek, nagyszülőnek, pedagógusoknak?**

– A gyermekeknek azt üzenem, hogy semmilyen építő elképzelésről, aminek az ötlete a fejükben megszületik, nem szabad lemondani, tovább kell vinni, mert a sikert lemondással soha nem lehet elérni. Másrészt hinni kell, hogy bármit (például a tehetséget), amit kap az ember, az Istentől jön, és Istennek kell hálát adni mindazért, amit kapunk. A szülőknél, nagyszülőknél pedig azt üzenem, hogy szeressék a gyermeküket, unokájukat.

A Frankfurti Autószalonon a faautó csodájára jártak

Babavarázslat

Átváltoztatás történelmi nagyasszonyokká

Szabó Péter feleségét, Szabó Julianna tanítónőt, a csodaautó névadóját Dósa Ibolya igazgatónő kérdezte, majd arra kértem, hogy mutassa be a kiállított babákat, akik mellett a kiállítás nézői el is olvashatták, hogy kit jelenítenek meg.

Bodolai Gyöngyi

– **Látva a férjed sikerét, te is szeretted volna valami érdekessé foglalkozni, azért született meg a babagyűjteményed?** – tette fel az első kérdést Dósa Ibolya.

– Gyermekkoromban sokat babáztam, szerettem öltöztetni, rendezni őket. Amikor felnőttem, és tanítónő lettem, a tanítványaimat babusgattam. Aztán megszülettek a gyermekeim, és mind több „babám” volt, akikkel be-

szelgetni, játszani lehetett, nevelni őket. Egy adott pillanatban, amikor a gyermekeim nagyok lettek, de még nem voltak unokáim, és a hidegvölgyi Szivárvány Alapítványnál végzett munkát is befejeztem, ürt éreztem az életemben. Akkor láttam meg egy turkálóban egy sáros porcelánbabát, ami eredetileg szép lehetett, de abban az állapotában senkinek sem volt kedve hozzá. Gondolkozni kezdtem, vajon kié lehetett, gazdája valószínűleg nagy becsben tartotta, és most itt van sárosan, moocsosan. Megvettem, hazavittem, majd újabbakat vásároltam. Fokozatosan összegyűjtöttem több mint félszázat, és még gyűjteném őket, de már nem férnek.

– **Miért „varázsolod” el őket?**

– Az én kedves könyveim a Biblia és a történelemkönyvek; történelem-előadásokat is szívesen hallgatok. Eközben jutott eszembe,

hogy a fiúknak ott vannak a nagy hősök, Attila, Árpád, a Rákócziak, és sorolhatnám tovább a fejedelmeket, hadvezéreket, akikről festmények, könyvek, filmek készültek, sokat lehet mesélni róluk. Ugyanakkor azt is tudjuk, hogy minden sikeres férfi mellett egy nagyszerű nő van. Ebből kiindulva gondoltam arra, hogy fontos lenne megtestesíteni történelmi nagyasszonyainkat, hogy a lányok számára is kedvesebb, elérhetőbb legyen a történelem. Amikor ez tudatosult bennem, nézegetni kezdtem a babáimat, hogy melyik lehetne Árpád felesége vagy Lorántffy Zsuzsanna. És valósággal úgy éreztem, hogy jelentkeznek, csak némelyiken parókat kell váltani, új testet formálni stb. Amikor beindult a munka, sokat segített a férjem.

Mindenik baba életre keltését tanulmányok

előzték meg az adott történelmi korról, az akkor hordott ruhákról, hogy az eredetihez hasonló viseletbe öltöztessék őket.

– **Mikor kapott minden apró részletre figyelmet, díszes ruhát az első baba? És ki ő?** – kérdeztem a továbbiakban Szabó Juliannától, aki a jeles magyar nőalakoknak állít emléket babáival.

– Ezelőtt három évvel fogtam hozzá az öltöztetésükhöz, minden évben kettő kap identitást, eddig hattal készültem el. Az otthon lévő ötven klasszikus porcelánbaba közül nem mindenikből tudok történelmi babát varázsolni.

Az első Abacil aranyasszony, Árpád felesége, Nyék vezér lánya volt. Elolvastam Benedek Elek Honszerző Árpádunk című könyvét, abból ismertem meg Abacil kedves személyét. Nagyon megszerettem, és eldöntöttem, hogy létre kell hoznom, „meg kell testesítenem”.

Utána Rékát, Attila király feleségét

(Folytatás a 7. oldalon)

Majdnem hungarikum Sárospataki iparművész ajándéka

A Vártemplom felszentelésére tartott hálaadó istentiszteletet követő vasárnap, amikor dr. Fodor Ferenc, a Sárospataki Református Egyházközség lelkipásztora, teológiai tanár hirdette az ígét, kedves ajándékkal lepte meg a vártemplomi testvérgyülekezetet. A lelkész, aki feleségével, dr. Fodorné dr. Nagy Saroltával, valamint a gyülekezet főgondnokával, dr. Mátyás Péterrel és feleségével, Ildikóval jött Marosvásárhelyre, egy úrasztali terítőt adott át Henter György vártemplomi lelkésznek.

A rendkívül apró öltésekkel készült, finom hímzésű terítő az összetartozás bizonyítéka, amelynek gyökerei a múltba nyúlnak vissza. A történelem „viháros évszázadaiban” ugyanis a vallási türelmetlenség miatt elüldözött sárospataki református diákok és tanárok 1718-ban a marosvásárhelyi schola particulában találtak biztonságos menedékre, amely az egyesülés nyomán nyert főiskolai rangot.

Mivel a koronavírus-járvány megakadályozta, hogy Trianon emlékévében a két gyülekezet közösen emlékezzen meg a kényszerű szétszakításról, a sárospataki asszonyokban a bezártság idején erősödött meg a vágy, hogy az összetartozást egy terítő elkészítésével bizonyítsák. A sejtelmesen szép, csak nagyítóval kivehető öltéseket rejtő, úrihímzéssel készült terítő Koscsó Istvánné Gránátalma díjas népi iparművész alkotása. Az Erdélyben is kedvelt kézimunka, az úrihímzés „a XVI–XVII. században terjedt el Magyarországon egész területén a főúri udva-

rokban”, amikor a három részre szakított országban „a nemzet léte is veszélybe került”. Az Erdélyben is közkedvelt fejedelemsasszony, Lorántffy Zsuzsanna Sárospatakon hímzőműhelyben tanította a főúri kisasszonyokat a jó ízlésre, házvezetésre, hímzésre. Ebből az időből származó textíliák szép számmal találhatóak a Sárospataki Református Kollégium Múzeumában, a kézimunkák közül hat a fejedelemsasszony keze munkáját dicséri. Az ajándékba hozott kézimunka „a kenézloi gyülekezettől a múzeumba került úrasztali terítő mintája nyomán készült”. A sárospataki hímzőasszonyok szeretnék, ha elnyerné méltó rangját. Jó jel, hogy felvételt nyert a szellemi kulturális örökség nemzeti jegyzékére, és nemsokára hungarikum lehet – olvasható a kézimunkához mellékelt üzenetben.

Őszi-téli sminkdivat

Ezúttal a sminkdivat a múltból inspirálódik, legyen szó az 1960-as évekre jellemző macskaszemről, a '80-as évek égő pirosáról vagy az 1990–2000-es évek vékony szemöldökeiről, melyeket az idén télen a divattervezők az extravagánságig fokozva, új távlatokat adnak a szezonnak és a divatos viseleteknek.

Casoni Szálasi Ibolya

Első helyen említjük meg az örökzöld, SUGÁRZÓ névre keresztelt sminket, mely fiatalos, egyszerű, sima, csillogó kinézete miatt a természetes smink úttörője.

A nude vagy természetes smink egy másik változata, melyet nem jellemez csillogó arcbőr, inkább matt, a csillogást a bőrre, homlokra, szemek köré vagy szemhéjra ragasztott CSILLOGÓ STRASSZOK adják.

A nude arcmink egy másik változata esetén az ARCPÍRT készítik erősebbre, ezen lesz a hangsúly. Ebben az esetben jó, ha a száj színe is élénkebb.

Az 1960-as évekre jellemző (égszín)KÉK szemfesték fiatalos frissességet kölcsönöz viselőjének.

A szemsarkak meghoszabbítása USZONYOK formájában ismét divatos, akár matt fekete, akár csillogó vagy színes változatban, és elengedhetetlen az excentrikus kinézethez. Az alap ehhez is egy természetes hatású arcmink.

A nude (természetes hatású) smink alapja lehet egy másik, az őszi-téli idényben divatos irányzatnak, amikor a szájon van a hangsúly, de ezúttal a rúzs főleg hideg, SÖTÉT színárnyalatú kell hogy legyen: matt fekete, csillogó sötétkék, vámpírlila stb.

Ugyancsak a nude sminket véve alapul, hangsúlyozhatjuk a szemet egyszerűen FEKETE SZEMCERUZA segítségével, melylyel ezúttal kreatív módon a szemek köré húzunk vékony vonalakat. Ha túlozni akarunk, hosszabbítsuk meg jobban a vonalakat oldalirányba.

A lélegzetelállító és csábító, immár szintén örökzöldnek számító FÜSTÖS SZEMEK bármilyen öltözetnek modern kinézetet kölcsönöznek.

Főleg a '60-as évekre jellemző változatok divatosak, melyeknél kis sárga pontot is el lehet helyezni a belső szemzugban, ugyanakkor a nagyon sötét, futurisztikus változatok is divatosak.

A szemfestés egy másik, ezúttal rendhagyó módja az avantgárd stílusú, FOLTOS szemfestés, mikor tetszőleges, egyenetlen foltok formájában visszük fel a festéket a szem köré, mely rendetlen, elmaszatolt kinézetű lesz.

Ha a szemfesték piros, még szembetű-nőbb, a grunge stílushoz pedig nagyon csillogó, fémes fényű szemfestéket használunk.

Az egyik legdivatosabb irányzat a FÉNYES szemhéj, mely ugyancsak a nude sminkhez passzol, és lehet természetes, bőrszínű vagy barnás, esetleg színes is. A gond vele az, hogy nem állja meg a helyét a nappali viseletben, a szemránckok miatt.

Ha van foltos szemfestés, akkor van szintén elnagyolt, rendetlen hatású FOLTOS festéssel kiképzett száj is.

Viszont semmiképp se viseljük együtt a kettőt!

Az utóbbi főleg a telt ajkú hölgyeken mutat jól, inkább világos színárnyalatokban: barackrózsaszín, erdeigyümölcs-szín, fiatalos kinézetet kölcsönözve.

Az utcai stílushoz a legmegfelelőbb, ha csak SZÁJFÉNYT alkalmazunk, a nude-től a pirosra át a sötét színárnyalatokig.

Idén mind az avantgárd, mind a klasszikus tervezők jó része a VÉkony SZEMÖLDÖK mellett szavazott, ezért úgy néz ki, hosszú ideig divatos lesz ez is.

Említjük még meg a SZÍNTELENÍTETT szemöldököt, mely jól mutat erős, színes, mondjuk erős rózsaszín szemfesték társaságában, valamint a klasszikus PIROS rúzzsal is.

Átváltoztatás történelmi nagyszonyokká

Szabó Julianna mögött Lorántffy Zsuzsanna, Torma Zsófia, Abacil és Réka
Fotó: Nagy Tibor

(Folytatás a 6. oldalról)

szerettem volna megalkotni. Elővettem Gárdonyi Géza, Fáy András és Nemeskürty István könyvét, hogy megtudjam, milyen legendák maradtak fenn róla. A férjemnek elmondtam, hogy nem találom a

babák között olyant, amelyiket Rékának öltöztethetném. A segítségével Réka feje több folyamaton ment keresztül. A férjem először megformálta agyagból, aztán szilikonformát készített, amibe beleöntötte a porcelánt. Nagyon örvendtem, hiszen a lányom is Réka. Számomra a semmiből jött létre, a haját és a szemét interneten rendeltem, a testét én szabtam, a karját, lábát kiöntöttük, teljes egészében a mi munkánk eredménye.

Amilyen történelmi téma foglalkoztatott, annak megfelelően választottam ki a következő babát, Árpád-házi Szent Erzsébetet. A feje készen volt, a haját kicseréltem, talán a testét is, mert amelyik babának nem volt szép fehér a vászon a teste, és a töltelek nem volt tiszta, kicseréltem. Úgy próbálok viszonyulni

hozzájuk, hogy mindenük legyen mintakép, mert valamennyien egy-egy szép gondolatot is képviselnek.

Egy 1848-as nagyszonyt is életre akartam kelteni, ezért gróf széki Teleki Blanka esetét választottam. Ő a magyar nőnevelésben tett nagy lépést előre, ugyanis létrehozta az első magyar nyelvű leányiskolát, hogy hazafiságból is többet tanuljanak a növendékei. Bírái fel is hozták vádként, hogy szerepe volt a magyar forradalom elindításában, és amikor megvádolták, bírái előtt nem alázkodott meg, nem kért kegyelmet, a kufsteini börtönéveket is vállalta. Úgy éreztem, megérdemli, hogy egy baba is őrizze az emlékét.

Ha van egy nagyszívű katolikus asszonyunk, úgy gondoltam, legyen egy református is. Ő Lorántffy Zsuzsanna, I. Rákóczi György fejedelmének felesége, II. Rákóczi Ferenc dédnagyanyja, aki művelt, a műveltséget pártoló, a sárospataki kollégiumot támogató, könyvnyomdát alapító, az első román nyelvű iskolát létrehozó fejedelmefelenség volt. Történelmi babáimon keresztül szeretném bemutatni, hogy az asszonyok felkészültsége, hite, tudása gyümölcsöző volt. Lorántffy Zsuzsanna recekötényt visel, ugyanis az ő idejében azt varrták, az volt a kézimunka a lányoknak. A korabeli

festmények szerint az áttetsző csipkekötényre aranszállal varrtak mintát.

A rovásírás tanulmányozása közben mind többször akadtam Torma Zsófia nevére, az ő emlékére készült a hatodik baba. Az első magyar, de értékéhez képest el nem ismert régész, a tordosi kultúra kutatójának életét tanulmányoztam, a róla szóló könyvet olvastam, és a levelezését is Kossuth Lajossal, aki méltatta a munkásságát. Jólesett, hogy abban a korban, amikor a

nőnek a konyhában volt a helye, ő más utat tört magának, és felvette a versenyt korának legokosabb régész tudósáival.

– **Mit üzen a mai gyermekeknek?** – kérdezte az igazgatónő.

– Otthon szófogadó gyermek voltam, az iskolában igyekeztem jól tanulni, onnan kikerülve önmagamot képezni. Úgy érzem, hogy az iskola után nem szabad megállni, tovább kell tanulni azt, amihez a legnagyobb kedve van az embernek, és odaadással élni.

Torma Zsófia, Teleki Blanka, Árpád-házi Szent Erzsébet

Az asztrológus gondolatai

Mottó: „A fény mindig utat mutat annak, ki a mélyben kutat.”

Tóth Sándor

Kedves Olvasók!
Idén október 23-tól november 22-ig tartózkodik a Nap a Skorpió jegyében. Bipoláris fizikai világunk mifelénk ez idő tájt szembesít azzal, hogy amikor elrendeltetik, a mulandóság csontkeze erőlyes mozdulatokkal bekopogtat az ajtónkon. A szép ős, a Mérleg tükre szilánkokra török. Mintegy varázsűtésre eltűnik a lombhullató fák szemet gyönyörködtető szépsége. A fagy metsző törével letarolja az erdő sárgás, barnás, vöröses ruháját, ottmarad csupaszon, védtelenül, kiszolgáltatva a jeges fuvallatoknak.

A Skorpió ember nem népszerű, de erre nincs igazán igénye. A tűz és víz együttese, indulatgenerátor. A jégbe zárt tűz hideg bőrtönében a hétköznapi szemlélő számára észrevehetetlen. A föld sötét gyomrában rejtőző lávafolyam félelmetesen csordogál. Ha kitör, a környezetet minden elpusztít. Az indulatokat könnyebb elfojtani, mint időben átalakítani, hasznosítani. Atombomba és atomerőmű. Háború vagy béke? Az utóbbi évtizedekben sohasem volt e kérdés aktuálisabb, mint most. A Skorpió, ha elfojt: önmaga ellen fordul. Ha kirobban, akkor a környezetét pusztítja. Ha megtanulja uralni a dühét, transzformálni az indulatait, akkor a legmagasabb lelki-szellemi tudás birtokába kerülhet. A tudás hatalom. A hatalom pedig az egót hatalmasra növelő, de ugyanakkor pusztulással fenyegető kísértés. Mert könnyebb elcsabulni, visszaélni vele, mint helyesen használni.

November 2-án van a halottak napja. Ilyenkor azokra emlékezünk, akik már eltávoztak az élők közül. Kisétalunk a temetőbe. Elhelyezzük a síron a virágot, mely az élet mulandó örömeinek, a szépségnek és ragaszkodásnak is a szimbóluma. Gyertyát gyújtunk. Magasztos és mély jelentéssel bír, mert tulajdonképpen a gyertya mi magunk vagyunk. Véges életünk lobog, mint a gyertyaláng, és fogy, mit az olvadó viasz. A temető fényes. Gyertyafé-

nyek ezrei kapaszkodnak össze a halál szent ünnepén. A sírköveken nevek, gravírozott évszámok, melyek jelzik a kezdet és vég ősi misztériumának időpontját. A nevek mellett valaha volt rangok, címek láthatók. Hajdanvolt házastársak, nagyszülők, szülők, gyermekek. Aggastyánok, középkorú férfiak és nők, fiatalok, csecsemők. Éltek boldogan vagy boldogtalanul, amíg meg nem haltak. Sorsok, küzdelmes vagy mihaszna életek, elpazarolt vagy sikeres évek, pénz, csillogás, betegség, nyomorúság, szegénység, jóság és rosszaság, szerelem, csalódás, veszteség. Minden egy helyen eltemetve, elfeledve vagy emlékeinkben tovább élve.

A halál az ismeretlenről való belső félelmünk. Tulajdonképpen egy illúzió, aminek az lehet az alapja, hogy azt hisszük, van valami végleges az örökösön változó és átalakuló kozmikus rendben. Mikrokozmoszunk energiarezgések cikázó szintere. A teremtes pillanatának lenyomata bennünk él. Halhatatlanságra ítéltünk, persze nem a primitív materialista értelemben. Ezzel meg is válaszoltuk azt a minden épeszű ember által feltett reménykedő kérdést, hogy „van-e élet a halál után?” A halál egy ajtó, amin kilépsz az életből. E világból. Hová? Hát a túlvilágra. Latinul, az orvosok titkos nyelvén azt mondják: exitált. Magyarul: kiment. Tudjuk azt is, hogy minden kijárat valahova bejárat. A halál a valódi demokrácia. Semmit sem vihetünk magunkkal a földi javainkból. A testünket, a ruhánkat is itthagyjuk. A magasabb világokban nincs rá szükségünk.

Amikor a temetőben sétálunk, olyan, mintha visszautaznánk az időben. Történeteket idézünk emlékeztünk kútjából. Mosoly vagy szomorúság deríti vagy árnyékolja tekintetünket. De jó lenne még utójára megölelni, megcsókolni, elbúcsúzni vagy netán bocsánatot kérni tőle! Elmondani neki azt, amit akkor képtelenek voltunk. De már késő. Későre jár. Sétáljunk haza, és engedjük el a múltat! Éljük a jelent, mert valójában más nincs is. Úgy éljünk minden nap, mintha az utolsó lenne! Mert minden eddigi tapasztalat szerint ez előbb-utóbb beteljesedik.

Vigyázzanak magukra és egymásra!
Véleményüket, gondolataikat megírhatják az asztros@yahoo.com címre.

Ember és állat harmóniája

Őszi veszélyforrások (1.)

Az őszi beköszöntével fokozottan kell a házi kedvencekre figyelni, mivel megnő a mérgezéseket okozó veszélyforrások száma. A gombamérgezés éppúgy végzetes lehet, mint a ragcsálóirtó szer, illetve a fagyálló folyadék megkóstolása.

Szer Pálosy Piroska

Az esőzésekkel egyidejűleg gyorsan, egyik napról a másikra nőnek ki a földből a gombák, számunkra sokszor láthatatlanul, megbújva a lehullott avar alatt, de a kutyák számára elérhető közelségben. Bár a gombák nem minden faja mérgező, akárcsak a legtöbb ember, a házi kedvencek sem képesek megkülönböztetni a mérgező fajtákat az ehetőktől. Ezért lehetőleg távol kell tartani a kutyát minden vadon termő gombától – figyelmeztetnek a szakemberek. Ha erdőben sétáltatjuk, vagy hosszabb kirándulást teszünk, akadályozzuk meg, hogy a kutyus beleharapjon vagy elfogyassza a vadon termő gombákat. A galócák között vannak halálosan mérgezőek, melyek a máj és a vese működését állítják le, de pszichotrop hatásúak is akadnak, melyek éppen csak gyengén hánytatnak, míg mások kifejezetten alkalmasak fogyasztásra. A lenyelt gomba fajtájától függően a következő klinikai tünetekre lehet számítani: nyáladás, hányás, hasmenés, hasi fájdalom, szédülőgő járás, remegés, izgatottság, görcsrohamok, a szervi károsodások közül máj- vagy veseelégtelenség. Ha egy kutya séta közben gombát evett, és a felsorolt tünetek egyike jelentkezik, azonnal

állatorvoshoz kell fordulni annak érdekében, hogy hathatósan tudjanak rajta segíteni. Mérgezés esetén az időtényező a legfontosabb, ezért azonnal cselekedni kell. A gyomor kiürítése érdekében hánytatják az állatot, amennyiben a hánytatás során nem távozott az összes lenyelt gombamennyiség, aktív szén adnak a mérgeanyagok felszívására. A kezelés sikere érdekében hasznos a megérett gombából maradt darabokat, esetleg ugyanolyan, mellette növekvő gombát bemutatni az állatorvosnak, aki ezáltal esetleg rájöhet, hogy milyen mérgeanyaggal áll szemben. A gomba tárolására legalkalmasabb a papír zsebkeendő vagy papírtörölő. A legjobb az óvatosság, ezért a kertész háznál tartott eb érdekében folyamatosan figyelni kell az udvart, és a gyorsan megjelenő gombákat azonnal el kell távolítani. Természetesen a kutyát sem árt szemmel tartani annak érdekében, hogy semmi olyat ne fogyasszon el, ami mérgező.

(Folytatjuk)

		1.	SAJÁT ENERGIA	TE ÉS Ó OLASZ VÁROS	DECEBÁL NÉPE	VÉR-CSOPORT	MUZSIKA	GYILKOLÓH, ÉLETEK ... (ADY)	EGYSZERŰ VEGYI ANYAG	ÉSZT SAKKOZÓ (MIHAIL)	AZ ANTIMON VEGYJELE	ROBIK COOK REGÉNYE	SILBAK HATALMÁBAN TARTÓ	KÉZZEL FOG	... MARSJI (EREDJ INNENI)	NAGYON RÉGI
Shakespeare egyik gondolatát idézzük a rejtvény főszóiban.		R														Á
	TILTÓSZÓ			TAMÁSI Á. HÖSE IZOMKÖTŐ				MUNKA (LATIN) A SZEMÉLYEVEL						KIS MÉRTÉKBEN VÍVÓ-FEGYVER		
	VÖRÖS ... (VIKING HAJÓS) INNIVALÓ				TANÍT, ELLÁT SOKSZÍNŰ						ELÓTAG: NAGY ERŐSÍT					BELÁTI SZERVEZETT TEST-EDZÉS
2.	T	GYÁSZOL	CERUZA (RÉG.) KÖVÉRSÉG		HOLTTEST EGYMÁS UTÁN					HARAPÁSNYI ÉTEL FEJVEDŐ, FEJFEDŐ					TESTRÉSZI ... DELON (FILMSZTÁR)	
	VELESZÜLETETT KÉSZSÉG				FRANCIA RT. ALÁJUTTATÓ		TOVA A SZELEN VEGYJELE		ÁSVÁNYI FÜSZER T ÉS Ó			FRANCIA ARANY ...CAPONE (GENGSZTER)			AZ EGYIK SZÜLŐ AZ ARZÉN BEGYJELE	
	MONA ... (GIOCONDA)			AKKOR (FRANCIA) HELYSÉG POLGÁRA				ERKÖLCSTAN SHAKESPEARE-KIRÁLY					ÉNEKEL ZAMAT			
	MILLIÓ A KÖBÖN (RÓV.)			ZENESZERZŐ (FERENC) KONYHAKER-TI NOVÉNY				SZIGET (OLASZ) KIRÁLYI SZÉK						LESZÁRMAZOTT ELÓTAG: KÉP		
	FÜL (ANGOL)			NAGY TESTŰ PAPANAGY RÓMAI KETTŐ			LATIN ÉS NÉMET ÍRÓ (THOMAS)		NÉVELŐ VAN ESZE			ZOKOG A TETEJÉRE		OLASZ NOB-JEL FORRÓ RÉSZ		
	PONT A VEGÉN! MAGAD		JAPÁN POL. (HAJATO) NÉPES ÁZSI-AI ÁLLAM			BEHAJLÍTOTT KÉZ BÚTOR-TARTOZÉK					HOZZÁTARTOZÓ JÓZSEF A. VERSE					A KÉN VEGYJELE HADFI
		JAPÁN VÁROS SORSJÁTÉK			ÁLLATI TESTRÉSZ MEZ					BÓDULAT REJTETT TÉNY					A SZARKA FARKAI AKAD, LÉTEZIK	
	RÓMAI 551			SZINTÉN NE LEKVÁROS	RIN ... (KUTYASZTÁR) SÁRGÁS-ZÖLD SZÍN		MAGYAR DAL PARADICSOMIGYÜMÖLCS			ODA-VISSZA NŐI NÉV VÉRTANUK VÁROSA				HÍM ÁLLAT RÓMAI 51		
	BECÉZETT ANTAL			KIRÁLYI FEJDISZ TÉTLENŰLŐS ZT				KIEMELKEDÉS NÉLKÜLI CSECSEMŐSÍRÁS				PECUNIA NON ... (LATIN) TALÁLI!				MI TÖBBI!
	FÖLDRAJZI FELFEDEZŐ			LYUK (NÉP) ZÁRVA (NÉMET)		PARIPA TINTA-CSEPPKEI			FOG OROSZ IGEN					VAJ LEHET ILYEN IGEKÉPZŐ		
	PÁRATLAN LÁTÓ!		TÁPLÁLKOZIK EGYESI!			RAJONGVA SZERETŐ LITER (RÓV.)				ARAB FÉRFINÉV NÉVELŐ				FIATAL NŐSTÉNY SZARVAS NULLA		
L.N.J.	H							KERÜL, LÉTEZIK					DOLGOZIK A MOZDONY			

Oktober 20-i rejtvényünk megfejtése: **Egy nőt feledni éppen azért nehéz, mert jólesik rá az emlékezés.**

A Chelsea, a PSG, a Benfica és a Dortmund is a 16 között a BL-ben

A Chelsea kedden biztosította helyét a labdarúgó Bajnokok Ligája tavaszi nyolcaddöntőjében, mivel a csoportkör ötödik fordulójában 2-1-re nyert Salzburgban. A késő esti mérkőzésen további három csapat, a Paris Saint-Germain, a Benfica és a Borussia Dortmund is továbblépett. A Sevillának a Koppenhága elleni győzelme ugyanakkor azt jelenti, hogy a dánok a tavasszal már egyik nemzetközi kupában sem játszhatnak, a biztosan nyolcaddöntős Manchester City mellett a másik helyre a Borussia Dortmund és a Sevilla pályázhat.

A játéknappangadóján a Willi Orbánnal és Szoboszlai Dominikkal felálló – Gulácsi Pétert sérülés miatt nélkülöző – RB Lipcse 3-2-es győzelmet aratott a címvédő és már korábban továbbjutott Real Madrid felett. A német csapatnak a jövő heti, utolsó körben egyetlen pontra lesz szüksége a Sahtar Donyeck ellen. Az AC Milan is nyagot lépett a nyolcaddöntő felé a Dinamo Zágráb vendégeként aratott meggyőző, négygólos diadallal. A piros-feketéknek – a lipcseiekhez hasonlóan – egy pontra lesz szükségük az utolsó körben.

A Borussia Dortmundnak a gól nélküli döntetlen is elegendő volt a továbbjutáshoz a Manchester City elleni rangadón, ezt sikerült megszereznie.

Eredményjelző

Bajnokok Ligája, csoportkör, 5. forduló:

* *E csoport:* Dinamo Zágráb – AC Milan 0-4, Salzburg – Chelsea 1-2. *A csoport állása:* 1. (és nyolcaddöntős) Chelsea 10 pont, 2. AC Milan 7, 3. Salzburg 6, 4. Dinamo Zágráb 4.

* *F csoport:* Celtic Glasgow – Sahtar Donyeck 1-1, RB Lipcse – Real Madrid 3-2. *A csoport állása:* 1. (és nyolcaddöntős) Real Madrid 10 pont, 2. RB Leipzig 9, 3. Sahtar Donyeck 6, 4. Celtic Glasgow 2

* *G csoport:* Borussia Dortmund – Manchester City 0-0, Sevilla – FC Koppenhága 3-0.

A csoport állása: 1. (és nyolcaddöntős) Manchester City 11 pont, 2. (és nyolcaddöntős) Borussia Dortmund 8, 3. Sevilla 5, 4. FC Koppenhága 2.

* *H csoport:* Paris Saint-Germain – Makkabi Haifa 7-2 (4-1), Benfica – Juventus 4-3. *A csoport állása:* 1. (és nyolcaddöntős) Paris Saint-Germain 11 pont (14-6), 2. (és nyolcaddöntős) Benfica 11 (10-6), 3. Juventus 3 (8-11), 4. Makkabi Haifa 3 (6-15).

Európai focikörkép

* *Angol Premier Liga, 12. forduló:* Bournemouth – Southampton 0-1, Brentford – Chelsea 0-0, Fulham – Aston Villa 3-0, Leicester – Leeds United 2-0, Newcastle United – Everton 1-0, Liverpool – West Ham United 1-0, Manchester United – Tottenham 2-0; *13. forduló:* Aston Villa – Brentford 4-0, Chelsea – Manchester United 1-1, Everton – Crystal Palace 3-0, Southampton – Arsenal 1-1, Leeds United – Fulham 2-3, Manchester City – Brighton & Hove Albion 3-1, Nottingham Forest – Liverpool 1-0, Tottenham – Newcastle United 1-2, West Ham United – Bournemouth 2-0, Wolverhampton – Leicester 0-4. *Az élcsoport:* 1. Arsenal 28 pont/11 mérkőzés, 2. Manchester City 26/11, 3. Tottenham 23/12.

* *Spanyol La Liga, 10. forduló:* Osasuna – Espanyol 1-0, FC Barcelona – Villarreal 3-0, Cádiz – Betis 0-0, Elche – Real Madrid 0-3, Real Sociedad – Mallorca 1-0, Valladolid – Celta Vigo 4-1, Almería – Girona 3-2; *11. forduló:* Betis – Atlético Madrid 1-2, Celta Vigo – Getafe 1-1, Espanyol – Elche 2-2, FC Barcelona – Athletic Bilbao 4-0, Girona – Osasuna 1-1, Valencia – Mallorca 1-2, Villarreal – Almería 2-1, Rayo Vallecano – Cádiz 5-1, Real Madrid – Sevilla 3-1, Valladolid – Real Sociedad 1-0. *Az élcsoport:* 1. Real Madrid 31 pont, 2. FC Barcelona 28, 3. Atlético Madrid 23.

* *Olasz Serie A, 11. forduló:* Fiorentina – Inter 3-4, AC Milan – Monza 4-1, AS Roma – Napoli 0-1, Atalanta – Lazio 0-2, Bologna – Lecce 2-0, Juventus – Empoli 4-0, Sassuolo – Hellas Verona 2-1, Udinese – Torino 1-2, Cremonese – Sampdoria 0-1, Salernitana – Spezia 1-0. *Az élcsoport:* 1. Napoli 29 pont, 2. AC Milan 26, 3. Lazio 24 (23-5), 4. Atalanta 24 (16-8)

* *Német Bundesliga, 11. forduló:* Borussia Dortmund – VfB Stuttgart 5-0, Bayer Leverkusen – Wolfsburg 2-2, Freiburg – Brémai Werder 2-0, Mainz – 1. FC Köln 5-0, Hoffenheim – Bayern München 0-2, Mönchengladbach – Eintracht Frankfurt 1-3, Bochum – Union Berlin 2-1, Augsburg – RB Lipcse 3-3, Hertha BSC – Schalke 04 2-1. *Az élcsoport:* 1. Union Berlin 23 pont, 2. Bayern München 22, 3. Freiburg 21.

* *Francia Ligue 1, 12. forduló:* Ajaccio – Paris St. Germain 0-3, Clermont – Brest 1-3, Troyes – Lorient 2-2, Toulouse – Strasbourg 2-2, Montpellier HSC – Lyon 1-2, Nice – Nantes 1-1, Olympique Marseille – Lens 0-1, Lille – AS Monaco 4-3, Angers – Stade Rennes 1-2, Reims – Auxerre 2-1. *Az élcsoport:* 1. Paris St. Germain 32 pont, 2. Lens 27 (19-8), 3. Lorient 27 (23-16).

Bővített mezőnnyel rajtolt el a női vízilabda-bajnokság

Bálint Zsombor

Az előző idényhez képest egy csapattal több vesz részt a 2022/2023-as női vízilabda-bajnokságban, amely a hétvégén rajtolt el Nagyváradon. Amivel el is árultuk, hogy honnan van az újjonc. Nagyvárad csapata, ezúttal a CSU színeiben, többéves kihagyás után tér vissza a felnőtt női mezőnybe. Ez annyiban jó hír a második bajnoki évadat kezdő Marosvásárhelyi CSM-nek, hogy van egy csapat, amely ellen már nem biztos vesztesként ugrik medencébe, ám az is igaz, hogy ezen az első tornán nem sikerült megszereznie az első felnőtt bajnoki pontjait, noha az első két negyed után még előnyben volt a hazai pályán szereplő váradiai ellen.

Az előző idényhez képest az is újdonság, hogy tekintve, hogy öt csapat van, már nem kettős, hanem csak egyszeri körmérkőzéses tornákat szerveznek, vélhetően idén is öt ilyen torna alkotja majd a bajnoki idényt, bár a sportági szövetségnek igencsak jól jönne egy kommunikációs szakember, aki elmagyarázza a kívülállóknak is, hogy mi és hogyan van a bajnokságokban, a honlapja ugyanis évek óta nem működik megfelelően, a közösségi hálózatokon pedig sokszor esetlegesen osztják meg az információkat.

Eredményjelző

Női vízilabda országos bajnokság, első torna, (Nagyvárad):

* *1. forduló:* Bukaresti Dinamo – Bukaresti Steaua 3-2, Bukaresti Rapid – Nagyvárad CSU 25-9;

* *2. forduló:* Dinamo – Nagyvárad 16-8, Marosvásárhelyi CSM – Steaua 3-26 (0-9, 1-7, 1-6, 1-4) (a marosvásárhelyi gólszerző: Orza 3);

* *3. forduló:* Rapid – Dinamo 9-6, Nagyvárad – Marosvásárhely 13-9 (3-5, 3-2, 4-1, 3-1) (Csifó 4, Kovács 3, Orza, Märginean);

* *4. forduló:* Marosvásárhely – Rapid 8-22 (1-9, 2-7, 4-2, 1-4) (Orza 3, Csifó 2, Märginean, Kovács, Sivu), Nagyvárad – Steaua 7-28;

* *5. forduló:* Dinamo – Marosvásárhely 18-6 (7-4, 4-1, 3-1, 4-0) (Csifó 3, Jakab 2, Orza 1), Steaua – Rapid 15-10.

Rangsor: 1. Steaua 9 pont (+4). 2. Rapid 9 (-2). 3. Dinamo 9 (-2). 4. Nagyvárad 3, 5. Marosvásárhely 0.

Már a döntetlen is továbbjutást ér a Ferencvárosnak az Európa-ligában

A Ferencváros ma bebiztosíthatja továbbjutását a labdarúgó Európa-ligában.

Bár matematikailag még az Európa-konferencialiga folytatást érő harmadik hely sem garantált, de az ötödik fordulóban akár a csoportelsőséget is kivívhatják a kvartettet három pontos előnnyel vezető zöld-fehérek, amennyiben több pontot szereznek, mint a négyes másik mérkőzésén a török Trabzonspor a szerb bajnok Crvena zvezda vendégeként. Az első helynek azért van jelentősége, mert a győztes rögtön a márciusi nyolcaddöntőbe kerül, míg a másodiknak februárban játszania kell a 16 közé kerülésért, méghozzá a Bajnokok Ligájából érkező csoportharmadikok egyikével. A harmadik hely vereség esetén is biztossá válhat, ha a Crvena zvezda nem győz.

Sztanyiszlav Csereszesov vezetőedző együttese ugyan múlt héten bombameglepetésre kiesett a Magyar Kupából az Ivánca ellen, mégis jó előjellel várja a rendkívül fontos találkozót, mivel szombaton, az idény eddigi legjobb hazai teljesítményével előrukkolva, kifejezetten színvonalas meccsen 4-2-re diadalmaskodott a Puskás Akadémia otthonában. Ezzel szemben ellenfele kisebb hullámvölgyben van: sorozatban három találkozón maradt nyeretlen. A Trabzonspor vendégeként két hete elszenvedett 4-0-s vereséget követően a francia bajnokságban előbb 1-1-es döntetlent játszott a Clermont-nal, múlt vasárnap pedig 4-3-ra kikapott Lille-ben.

A televíziós közvetítések programja

19.45 óra, Pro Arena: Anderlecht – Bukaresti FCSB (Európa-konferencialiga)
22.00 óra, Pro Arena: Sivasspor – Kolozsvári CFR 1907 (Európa-konferencialiga)
22.00 óra, M4 Sport: Ferencváros – AS Monaco (Európa-liga)

A csoport állása

1. Ferencváros	4	3	0	1	7-7	9
2. Trabzonspor	4	2	0	2	9-7	6
3. AS Monaco	4	2	0	2	4-6	6
4. Crvena zvezda	4	1	0	3	6-6	3

Fotó: FTC

Visszavágna a Sivasspornak a CFR 1907, a FCSB a becsületét mentené

A román csapatok közül a Kolozsvári CFR 1907-nek van reális esélye a továbbjutásra az Európa-konferencialigában, a Slavia Prága elleni kettős győzelemnek köszönhetően a román bajnoknak jelentősen javult a helyzete a katasztrófális rajtot követően. A Dan Petrescu irányította alakulat minden sorozatot tekintve (bajnokság, Románia-kupa, nemzetközi

szereplés) immár nyolc mérkőzés óta veretlen, legutóbb szeptember 15-én kapott ki (éppen a mostani ellenfelétől, a török Sivassportól, hazai pályán, 1-0-ra). Az Európai Labdarúgó Szövetség szerint az Európa-konferencialigában szereplő alakulatok közül forma szempontjából csak a Molde, a Partizan Belgrád és a Dnyipro-01 előzi meg a kolozsvári együttest, amely cso-

portjában a második helyen áll, az ugyancsak 7 pontos Sivasspor mögött, és ha ma két góllal nyerne a török csapat otthonában, a Ballkani pedig nem tudná felülmúlni a Slavia Prágát, bebiztosítaná továbbjutását a tavaszi, egyenes kieséses szakaszba. Egy esetleges egygólos siker is kvalifikációt jelenthet, amennyiben a Slavia és a Ballkani döntetlenre játszik. Döntetlen vagy

vereség esetén sem úszik el a folytatási esély a CFR 1907 számára, de ha ez a helyzet áll elő, akkor az utolsó csoportkörben dől majd el, hogy mely csapatok végeznek a csoport első két helyén.

A másik román együttes, a FCSB elsősorban a becsületét mentené az Anderlecht elleni, brüsszeli mérkőzésen. A bukarestiek közröhej tárgyává váltak, miután a dán

Silkeborg elleni két meccsüket egyaránt 5-0-ra elvesztették. Ezzel együtt is él még a matematikai továbbjutási esélyük, bár eddig csak egy pontot szereztek. Ehhez azonban nem csak az Anderlecht ellen kellene nyerniük, de az utolsó fordulóban a West Ham United ellen is, a Silkeborgnak pedig mindkét hátramaradt meccsét el kellene veszítenie.

Traktormúzeum Marosszentkirályon

Nagy-Bodó Szilárd

Marosszentkirályon traktormúzeum nyílt, ahol 13 régi traktor tekinthető meg. A legrégebbi 1938-ból, a legfiatalabb 1958-ból származik. Irsai Attila, a múzeum létrehozója lapunknak elmondta, még egy traktor van felújítás alatt, de a jövőben további járművekkel szeretné bővíteni a múzeumot, amelynek az ötlete gyermekkorából származik. Irsai Attila beszámolt arról, hogy gyermekkorában sok időt töltött a nagyapjával, aki traktorista volt az '50–60-as években. Több mint egy évtizede vásárolta meg az első traktorját, felújította, ezután pedig minden évben vásárolt legalább egyet, így jutott el a mai számhoz.

A felújítás kapcsán a múzeum életre hívója hozzátette, hogy egy traktor felújítása körülbelül fél évet, legfeljebb egy évet vesz igénybe, annak függvényében, hogy milyen állapotban van. Mivel mással is foglalkozik, Irsai Attila elmondta, hogy van olyan nap, amikor nem jut idő a szerelésre, ezért is vesz fel több időt a munka. Természetesen minden traktor más állapotban van, ennek értelmében változik a befektetett pénz és idő mennyisége. Az alkatrészek pedig örökös kérdés, hiszen régi járművekről van szó, ame-

Traktormúzeum

Fotó: Nagy-Bodó Szilárd

lyekhez már nem gyártnak semmit, így hosszú ideig tart a keresgélés.

Irsai Attila aláhúzza, hogy az összes traktor úgy van felújítva, hogy akár munkára is alkalmas lenne, azonban sajnálják ismét „dolgoztatni” ezeket. Arról nem is beszélve, hogy a teljesítményük kisebb: amit egy új traktor elvégez egy óra alatt, az a múzeumiaknak minimum egy nap lenne.

A múzeumnak egyelőre nincs programja, egy telefonszámon lehet felvenni a kapcsolatot Irsaiékkal, előzetes egyeztetés után ütemezik be a látogatást. Az egyik fő célkitűzés az, hogy a mai fiatalok lássák, hogy az évszázad első felében milyen traktorokkal dolgoztak, hiszen javarészt azok a munkagépek nézhetők meg a múzeumban, amelyeket az elsők között építettek Európában.

Székelyföld történelmi egyházainak lelkeszeihez

Esztendő óta október utolsó vasárnapja előtt arra buzdítjuk a keresztény magyar gyülekezeteket, hogy Székelyföld autonómiájának napján közösen imádkozzunk Székelyföld területi autonómiájáért. Teszük ezt annak tudatában, hogy az elmúlt száz évben a magyar történelmi egyházak döntő szerepet játszottak abban, hogy az erdélyi magyar nemzeti közösség, ezen belül a székelység magyar nemzeti identitását megőrizze, ellenálljon az asszimilációs nyomásnak. A hűség a szülőföldhöz, a családközpontúság olyan, hitre épülő értékek, amelyek a közösséget megtartják, és értelmet adnak az életnek. „A madárnak szárnya van és szabadsága, az embernek egyetlen szülőföldje és sok kötelessége” – ez a Tamási Áron-idézet a jelmondata az idei rendezvénynek.

Ma Európában két olyan veszély fenyegeti a keresztény értékeket, amelyek sajnos Erdélyben is megjelentek. Az egyik az elvilágiasodás folyamata, a szekularizáció, a másik az állami bürokrácia terjeszkedése az egyházi közösségek kárára (szekularizálás). Az előbbi, bár részben spontánnak nevezhető, nem független az oktatástól, a közművelődéstől és a sajtótól. Az utóbbit szülőföldünkön a román állam erőltetett asszimilációs politikájával hajtották és hajtja napjainkban is végre, az egyházi vagyon elkobzásával, a felekezeti iskolák államosításával és számtalan megszorító intézkedéssel.

Örömmel állapítjuk meg, hogy Magyarország nemzeti kormányának támogatásával közel ötszáz templom újult meg Erdélyben. Amikor mi Székelyföld autonómiájának napjára készülünk, az a gondolat vezérel bennünket, hogy a megújult falak közé vigyük be nemzeti sorskérdéseinket, és a közös imával erősítsük a nemzeti összetartozás érzését, miközben keresztény alázattal a Jóisten kezébe helyezzük a jövőnk minden reményességét.

Ezért bízunk abban, hogy lelkeszeink megértik ennek a törekvésnek a lényegét, vasárnapi prédikációikba belefoglalják Székelyföld területi autonómiáját.

Október 30-án közösen imádkozzunk, hogy a szekularizáció ellenére erősödjön meg az emberek hite, küzdőképessége, mert ezek nélkül gyermekeinknek, a jövőnk nemzedékének nem lesz miben reménykednie.

Izsák Balázs, a Székely Nemzeti Tanács elnöke

Szelektív gyűjtőedényeket osztanak

A Brantner Veres Hulladékiszállító Vállalat október 17-étől Marosvásárhely körzetében ingyenes szelektív gyűjtőedényeket oszt ki magánházaiknál, a következőképpen: minden háztartás kap egy barna, 120 literes kukát, amibe a szerves hulladékot kell gyűjteni, továbbá egy 240 literes sárga kukát, amibe a műanyag és fémhulladék kerül, valamint egy 120 literes kék nejlonszakót a papír és karton gyűjtésére. Ahol a kiosztáskor senki nincs otthon, a cég képviselői egy meghívót hagynak, amiben arra kéri az érintetteket, hogy a vállalat Marosvásárhely, Alsógát/Barajului utca 8. szám alatti székhelyén vegyék át a gyűjtőedényeket.

Ingyenes méhnyakrákszűrés Szászrégenben

Ingyenes méhnyakrákszűrésre (Babeş–Papanicolau-teszt), valamint HPV-vizsgálatra várják a szászrégeni és környékbeli nőket a régi Dr. Eugen Nicoară városi kórházba. Az érintettek hétköznapi 8–14 óra között jegyeztethetik elő magukat az alábbi telefonszámok egyikén: 0372-715-066 (szülészeti-nőgyógyászati rendelő), 0735-804-066 (családtervezési rendelő). A 24–29 éves korosztálynak ajánlott szűrést, a 30–64 éveseknek pedig a HPV-vizsgálatot a szülészeti-nőgyógyászati rendelőben munkanapokon 12–14, a családtervezési kabinetben 9–11 óra között végzik. A jelentkezőknél legyen személyazonossági igazolvány, azon hátrányos helyzetű személyek, akik ezzel nem rendelkeznek, egy formanyomtatvány kitöltésével igazolhatják lakhelyüket.

Terápiás program szenvedélybetegeknek

A Bonus Pastor Alapítvány október 31. és november 11. között 12 napos terápiás programot szervez férfi és női szenvedélybetegeknek és hozzátartozóknak a magyarórdi terápiás otthonban. A program célja az absztinencia elérése, információszerezés a függőségről, terápiás terv készítése, önismeret. A felvétel előzetes interjú alapján történik. Jelentkezni október 29-ig lehet. Érdeklődni a 0742-653-331-es telefonszámon (McAlister Magdolna).

Erdőirtás – okok és az EU ellene tett lépései

Az erdőpusztulás mértéke világszerte riasztó. Az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete (FAO) szerint 1990 és 2020 között 420 millió hektár erdő veszett oda erdőirtás miatt, ami az EU területének felel meg.

Mózes Edith

Az erdőirtás az erdők elpusztítását jelenti azért, hogy a földterületet más célokra lehessen használni.

Ezek a folyamatok főként a három nagy erdőmedencében zajlanak: Amazonas (Dél-Amerika), Kongó (Közép-Afrika) és Délkelet-Ázsia. Ezzel ellentétes folyamat zajlik az EU-ban, ahol 1990 és 2020 között 10%-kal nőtt az erdőállomány.

Az erdőirtás és az erdőpusztulás elsősorban az emberi tevékenységnek köszönhető.

Az erdők termőfölddé alakítása az erdőpusztulás fő oka. A FAO szerint ez okozza a globális erdőirtás legalább 50%-át, főként az olajpálma- és szójatermesztés miatt.

Az állattartás a globális erdőirtás közel 40%-áért felelős.

Európában az erdőirtás 15%-át teszi ki a szántófölddé alakítás, 20%-át pedig az állattartás.

A városi és infrastrukturális fejlesztések, beleértve az építkezéseket és az utak bőví-

tését, a globális erdőirtás harmadik legfőbb oka, a teljes erdőirtás valamivel több mint 6%-át ez teszi ki. Európában azonban ez a fő ok.

A fakészletek túlzott kiaknázása

Az emberi tevékenységekkel kapcsolatos egyéb káros tevékenységek közé tartozik a fa túlzott kiaknázása, többek között túlzolóanyagként, valamint az illegális vagy nem fenntartható fakitermelés.

A klímaváltozás egyszerre oka és következménye az erdőirtásnak és az erdőpusztulásnak. Az általa kiváltott szélsőséges események, mint például a tüzek, aszályok és árvizek hatással vannak az erdőkre. Az erdők jelentős szerepet játszanak a tiszta levegő biztosításában, a vízkörforgás szabályozásában, a szén-dioxid megkötésében és a talajerózió megakadályozásában, így az erdőpusztulás roppant káros az éghajlatra.

Az erdőirtott területeken előállított termékek uniós fogyasztása

A mezőgazdasági hasznosításra átalakított trópusi erdők nagy részét globálisan forgalmazott áruk termesztésére fordítják. Az EU fogyasztása a globális erdőirtás mintegy 10%-át teszi ki, főként a pálmaolaj és a szója, amelyek több mint kétharmadért felelősek.

Az Európai Bizottság hatásvizsgálata szerint ezek a fő termékek, amelyeket az

EU erdőirtott területekről importál: pálmaolaj 34%, szója 32,8%, fa 8,6%, kakaó 7,5%, kávé 7%, kaucsuk 3,4%, kukorica 1,6%.

Út az erdőirtásmentes termékekről szóló uniós rendelet felé

Az erdőirtás és az erdőpusztulás hatással van az EU környezetvédelmi célkitűzéseire, például az éghajlatváltozás és a biológiai sokféleség csökkenése elleni küzdelemre, de az emberi jogokra, a békére és a biztonságra is. Az EU éppen ezért törekszik a globális erdőpusztulás elleni küzdelemre.

A Parlament 2022 szeptemberében elfogadta álláspontját az erdőirtásmentes termékekről szóló bizottsági rendeletről, amely kötelezi a vállalatokat annak igazolására, hogy az EU-ban értékesített termékeket nem erdőirtott vagy degradált földterületen állították elő. A Parlament több terméket szeretne felvenni a listára, és biztosítani szeretné, hogy az emberi jogokat és az őslakos népek jogait tiszteletben tartsák.

2021 júliusában a Bizottság bemutatta az új, 2030-ig szóló uniós erdészeti stratégiát, amely célja az uniós erdők mennyiségének és minőségének növelése, valamint szén-dioxid-elnyelő szerepük előmozdítása.

(Forrás: EP-hírek)

Fotó: Tamás Csaba

ETV HÍR- ÉS SZERZŐI JOG VÉDELMEZTELEK TVZÁRÓ

Kultúrsepp

Kányádi Orsolyával

MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN 21 ÓRÁTÓL

NON STOP
állunk rendelkezésedre!

RexoGold
a te zálogházad

Str. Frantz Liszt nr. 11
Telefon: 0265 - 25.11.11
Mobil: 0748 - 25.11.11
www.rexogold.ro

*A sepeken látható termékek csak szemléltető jellegűek.

A MAROS SZÖVETKEZETI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
összehívja tagjait rendkívüli közgyűlésre, amelyet 2022. november 28-án 12 órai kezdettel tartanak meg a részvénytársaság székhelyén. Sürgős ügyek megbeszélésére és megoldására kerül sor. Ha a törvényes követelmények nem teljesülnek, a közgyűlést december 5-én tartjuk meg, ugyanabban az időpontban és ugyanazon a helyszínen. (23287)

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó	- 118-932	• Prefektúra	- 0265/266-801
- információ	- 118-932	• RDS-RCS	- 0365/400-401
- általános	- 118-800		- 0365/400-404
• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás):	112	• Áramszolgáltató vállalat	- 0800-500-929
• Rendőrség	- 0265/202-305	- vidék	- 0265/929
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk)	- 0265/210-110	• Delgaz Grid	- 0265/200-928
• Sürgősségi szolgálat:			- 0800/800 928
- gyermekeknek	- 0265/210-177	• Aquaserv:	
Marosvásárhelyi		- hideg víz-csatorna	- 0265/215-702
Polgármesteri Hivatal	- 0265/268-330	- közönségszolgálat	- 0265/208-888
GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS,		- központ	- 0265/208-800
otthongondozó szolgálat,		• Fogyasztóvédelmi hivatal	- 08008 208-888
8-16 óra között:	0736-883-110	• Vasútállomás	- 0265/254-625
		• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás	- 0265/236-284
		Nemzetközi halottszállítás	- 0265/215-119
• Optika-Optofarm	- 0265/212-304		- 0744-282-710
	- 0265/312 436	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0265/263-865
	- 0265/250-120	koporsók, kellekek,	- 0745-606-215
	- 0265/263 351	koszorúk	- 0745-606-269
• Optolens szemsebészet	- 0265/263-351	és halottszállítás	- 0758-047-604
• Marmed	- 0265/250-344	• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
járobeteg-rendelő:	- 0756-468-658		- 0265/262-907
	- 0729-024-380		
Labor	- 0751-114-307		
	e-mail: marmed@armed.ro,		
	www.marmed.ro		
• Dora Optics	- 0733-553-976		
• Dora Medicals	- 0265/212-971		
• Radiológia, echográfia			
Dr. Jeremiás István	- 0265/222-446		
• Emma vendéglő,	- 0740-083-077		
hidegtájak készítése	- 0365/404-664		

**Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK
rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es
telefonon.**

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A THERÉZIA KFT. MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSRENDSZER-MENEDZSERT alkalmaz. Önletrajzát a cég székhelyére vagy a therezia@therezia.ro e-mail-címre várjuk. Érdeklődni a 0749-228-434-es telefonszámon lehet. (66821-I)

MAGÁNCÉG MÉRLEGKÉPES KÖNYVELŐT alkalmaz. Érdeklődni a következő telefonszámon: 0723-244-200. (sz.-I)

Az **OLIGRAF NYOMDA** műhelyébe **MUNKAERŐT** alkalmaz. A betanítás biztosított. Tel. 0725-917-421. (66825-I)

A **cserefalvi ECPAUTÓBONTÓ** munkaerőt keres a következő állásokra: **KARBANTARTÓ, AUTÓSZERELŐ-SEGÉD** és **AUTÓBONTÓ**. Jelentkezését, kérjük, jelezze a 0754-605-358-as telefonszámon. (66829-I)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ idényi csöves törökbúza nagy tételben. Tel. 0265/314-488. (17492-I)

RABLAPROGRAMBA illő autót vásárolok, az elszállítását és forgalomból való törlesztést vállalom. Tel. 0748-882-828. (117079-I)

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK tetőfelújítást, bármilyen javítást, festést, szigetelést, csatornájavitást, teraszkészítést. Hívjanak bizalommal! Tel. 0759-467-356. (17641-I)

VÁLLALUNK cserépforgatást, szigetelést kátránnyal, polisztirénnel, új tető készítését Lindab lemezből, bármilyen javítást és meszelést. Nyugdíjasoknak 20% kedvezmény. Tel. 0748-862-911. (17652)

VÁLLALUNK építkezési munkát, tetőjavítást, cserépforgatást, vakolást, meszelést. Raktáron van anyagunk. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0763-136-737, Zoli. (17193)

A DENIS METAL KT. Koronkán (DE 60) begyűjt ócskavasat és nemvasfémeket, biztosítja a szállítást. Tel. 0755-517-698. (23283-I)

VÁLLALUNK háztetőkészítést cserépből vagy Lindab lemezből, szigetelést kartonból vagy polisztirénből, meszelést és kisebb javítást. Tel. 0754-634-559. (17623-I)

TETŐFEDŐ KFT. vállal tetőkészítést, tetőjavítást, ácsmunkát, bádogosmunkát, szigetelést, meszelést, bármilyen kis javítást. Tel. 0746-972-003, Krisztián. (17621-I)

MEGEMLEKEZÉS

**„Nem múlnak ők el, kik szívünkben élnek,
Hiába szállnak árnyak, álmok,
évek.**

**Ők itt maradnak bennünk
csöndesen még...”**
(Juhász Gyula)

Fájó szívvel, soha el nem múló szeretettel emlékezünk október 27-én a kutyfalvi születésű **LÁSZLÓ GYÖRGYRE**, az IPP volt mérnökére halálának tizedik évfordulóján. Szép emlékét örökké szívünkben őrizzük. Akik ismerték és szerették, gondoljanak rá kegyelettel. Nyugodjál békében! Lány, Réka és családja. (17670-I)

**„Kit őriz a szívünk,
Nem hal meg soha.
Kit lelkünkkel látunk,
Sosem megy el.**

**Amíg fülünkben cseng
Tisztán még a hangja –
Egy óvó szempár
Fentről minket figyel!”**

Könnyes szemmel, szívünkben hálával azért, hogy életünk része volt, emlékezünk **GOMBOS LEVENTÉRE** e földi létből való távozásának 15. évfordulóján. Szeretett családja. (sz.-I)

Az életünk csendben megy tovább, de emléked elkísér egy életen át.

Fájó szívvel emlékezünk a 2017. október 28-án elhunyt

**BÁTHORY ISTVÁN
LEVENTÉRE.**

Emléke legyen áldott,
nyugalma csendes!

Szerető családja. (17645)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a legdrágább édesanya és testvér,

FUGULYÁN MARGIT

október 23-án, 83 éves korában örökre eltávozott közülünk.

Emlékét örökké szívében őrzi fia, Gergely és lánya, Katalin.

Nyugodjál békében, drága édesanyám! (sz.-I)

**„Valami most kezdődik el,
Ölelj meg újra, ne engedj el.**

**Bennem a halk szavad még el,
Álmomban szivárvány kísér.**

Már csak a pillangó repül,

És a világ megrezdül.” (Autostop MS)

Megrendült a marosvásárhelyi zenei világ is. 2022. október 25-én

JÓZSI LÁSZLÓ

az Autostop MS zenekar dobosa végleg letette a dobverőket.

Gyógyíthatatlan betegségét és fájdalmait méltóságteljesen, csendben túrva távozott, családja körében.

Férj, apa, barát, zenész, sportoló, operatőr és még megannyi szerepkörben nyújtott kiemelkedő teljesítményt. Nyers őszinteség jellemezte, de odaadása és segítőkészsége határtalan volt.

Szomorú szívvel búcsúzik családja, barátai, ismerősei és zenészkollektívái. (-I)

Hosszan tartó betegség után vasárnap hajnalban elhunyt szerető lányunk, nagynénink, édesanya, sógornő, barátnő, anyós, nagymama, a 72 éves

ILLYÉS IMOLA.

A megemlékezési szertartásra szeretett hozzátartozóink elhamvasztása után, 2022. október 28-án 15.30 óráig kerül sor a La Efendi kápolnában. Nyugalma legyen csendes!

A gyászoló család. (17645)

RÉSZVÉNYNYILVÁNÍTÁS

Öszinte részvétünket fejezzük ki és együttérzünk Tompa Dezső barátunkkal szeretett HÚGA elvesztése miatt érzett mély fájdalmában.

A Maros megyei MADISZ. (17672-I)

**„A mélybe csak tested merült el,
csak ő tűnt el a föld alatt,
de lényed lényege ezerfelé
szóródva is köztünk maradt.”**

(Keszei István)

Megrendülten vettünk tudomást TOMPA KLÁRA (óvodai szülői közösségünk tagja) haláláról.

Vigasztalást, megnyugvást kívánunk a gyászoló családnak. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Az Arlecchino Napközi Ficánka csoportjának közössége: óvónénik, szülők és gyerekek. (17673-I)

Válasszon aktuális ajánlataink közül!

25% KEDVEZMÉNY A KÉKFÉNYSZŰRŐS LENCSEKRE,
vagy 15% a szemüvegkeretekre!

www.doraoptics.ro

SZÁSZRÉGEN (Libertății) B-dul Libertății, Nr.12/2 0733 553 971	MAROSVÁSÁRHELY (Központ) P-ța Mărășești, Nr. 21. 0733 553 976	MEDGYES Str. Pompierilor Nr. 4. 0735 830 678
DICSŐSZENTMÁRTON Str. Victoriei, Nr. 21. 0736 386 353	MAROSVÁSÁRHELY (Tudor) B-dul 1. Dec. 1918, Nr. 126 0755 088 379	NYÁRÁDSZEREDA Str. Pompierilor Nr. 1. 0733 553 973
MAROSLUDAS Str. B-dul 1 Dec. 1918. Nr. 7. 0735 786 853	SZÁSZRÉGEN (Cardinal) Str. Cardinal Alexandru Todea, Nr. 25/A 0728 908 856	SEGESVÁR Str. Mihai Viteazu Nr. 40 0770 810 855

28. MAROSVÁSÁRHELYI NEMZETKÖZI KÖNYVVÁSÁR

2022. NOVEMBER 10-13. MAROSVÁSÁRHELYI NEMZETI SZÍNHÁZ

MEGHÍVOTTAK

KÖNYVBEN UTAZUNK

BALLA ÁRPÁD ZOLTÁN • BALÁZS IMRE JÓZSEF
BEREMÉNYI GÉZA • BERG JUDIT • DARVASI LÁSZLÓ • ELEK TIBOR
FEKETE VINCE • GARACZI LÁSZLÓ • HAJDÚ FARKAS-ZOLTÁN
HAVAS JULI • KISS NOÉMI • KORPA TAMÁS • LABODA KORNÉL
MARKÓ BÉLA • MÁRTON EVELIN • MÁRTON LÁSZLÓ
MÉSZÁROS SÁNDOR • NYÁRY KRISZTIÁN • ORAVECZ IMRE
PAPP-ZAKOR ILKA • PÉNTEK ORSOLYA • SZABÓ RÓBERT CSABA
SZÁNTÓ T. GÁBOR • SZEGŐ JÁNOS • SZŐCS PETRA
TOLNAI OTTÓ • TORMA MÁRIA • TÓTH KRISZTINA
VIDA GÁBOR • ZÁGONI BALÁZS • ZSIDÓ FERENC

TÁMOGATÓK

MEDIASPARTNEREK

LAM, hiteles megoldások!

LAM
MICROCREDIT-MIKROHITEL

www.microcreditlam.ro
0720 030 804

20% KEDVEZMÉNY KÉSZLETEN LÉVŐ SÍREMLÉKEKRE!

AZ AJÁNLAT KÉSZLETEN LÉVŐ SÍREMLÉKEKRE 2022 NOVEMBER 30-IG ÉRVÉNYES! A FELÍRATOZÁST INGYEN BIZTOSÍJTJUK!

A KÉP ILLUSZTRÁCIÓ!

transGranit
Gránit síremlékek forgalmazása

NYÁRÁD TŐ, FŐ ÚT, 446/B (KÖZEL A SÖRGYÁRHOZ),
TEL: 0265-328663, 0738-795191,
WWW.TRANSGRANIT.COM

rádió GaGa
Slágerek és új zenék

Spălătorie și detailing auto
Beltrand

autómosó és -kozmetika
– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.
Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

Dr. Máté Gábor
A sóvárgás démona

Dr. Máté Gábor
Szétszórt elmék

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám